

PRAVILNIK

O OPREMI I ZAŠTITNIM SISTEMIMA NAMENJENIM ZA UPOTREBU U POTENCIJALNO EKSPLOZIVNIM ATMOSFERAMA

("Sl. glasnik RS", br. 10/2017 i 21/2020)

I UVODNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se: bitni zahtevi za zdravlje i bezbednost koji se odnose na projektovanje i izradu opreme i zaštitnih sistema namenjenih za upotrebu u potencijalno eksplozivnim atmosferama, kao i drugi zahtevi i uslovi koji moraju da budu ispunjeni za njihovu isporuku na tržištu i stavljanje u upotrebu; grupe i kategorije opreme namenjene za upotrebu u potencijalno eksplozivnim atmosferama; postupci ocenjivanja usaglašenosti; deklaracija o usaglašenosti i model deklaracije o usaglašenosti; sadržina tehničke dokumentacije; označavanje, znak usaglašenosti i znak protiveksplozivne zaštite; zaštitna klauzula, kao i zahtevi koje mora da ispuni telo za ocenjivanje usaglašenosti da bi bilo imenovano za ocenjivanje usaglašenosti.

Primena

Član 2

Ovaj pravilnik se primenjuje na sledeću opremu, zaštitne sisteme, uređaje i komponente (u daljem tekstu: proizvodi):

- 1) opremu i zaštitne sisteme namenjene za upotrebu u potencijalno eksplozivnim atmosferama;
- 2) sigurnosne uređaje, upravljačke uređaje i uređaje za regulaciju koji su namenjeni za upotrebu izvan potencijalno eksplozivnih atmosfera, ali koji su neophodni ili doprinose bezbednom funkcionisanju opreme i zaštitnih sistema u odnosu na rizike od eksplozije;
- 3) komponente namenjene za ugradnju u opremu i zaštitne sisteme iz tačke 1) ovog člana.

Proizvodi na koje se ne primenjuje Pravilnik

Član 3

Ovaj pravilnik se ne primenjuje na sledeće proizvode:

- 1) medicinske uređaje namenjene za upotrebu u medicinskom okruženju;
- 2) opremu i zaštitne sisteme kod kojih opasnost od eksplozije nastaje isključivo zbog prisustva eksplozivnih ili nestabilnih hemijskih supstanci;
- 3) opremu namenjenu za upotrebu u domaćinstvu i nekomercijalnom okruženju, gde potencijalno eksplozivne atmosfere mogu da nastanu samo u retkim slučajevima i to samo kao posledica slučajnog curenja gasa;
- 4) ličnu zaštitnu opremu na koju se primenjuje propis kojim se uređuju zahtevi za bezbednost i drugi tehnički zahtevi za ličnu zaštitnu opremu;
- 5) pomorska plovila i pokretne plovne jedinice zajedno sa opremom na tim plovilima ili jedinicama;
- 6) prevozna sredstva, odnosno vozila i njihove prikolice namenjene isključivo za prevoz putnika vazdušnim ili drumskim putem, železničkim ili plovnim putem, kao i prevozna sredstva, ako su projektovana za prevoz robe vazdušnim putem, mrežom javnih saobraćajnica, železničkom mrežom ili plovnim putem, sa izuzetkom vozila namenjenih za upotrebu u potencijalno eksplozivnoj atmosferi;
- 7) vojno naoružanje, uključujući municiju i opremu koja je isključivo namenjena da se koristi kao vojna oprema.

Značenje pojedinih izraza

Član 4

Pojedini izrazi koji se upotrebljavaju u ovom pravilniku imaju sledeće značenje:

- 1) *oprema* jesu mašine, aparati, stacionarni ili pokretni uređaji, njihove upravljačke komponente i pribor, kao i sistemi za detekciju i prevenciju koji su, odvojeno ili zajedno, namenjeni za proizvodnju, prenos, skladištenje, merenje, upravljanje i pretvaranje energije i/ili obradu materijala i koji mogu da prouzrokuju eksploziju sopstvenim potencijalnim izvorom paljenja;
- 2) *zaštitni sistemi* jesu uređaji koji nisu komponente opreme, a koji su namenjeni za trenutno zaustavljanje razvoja eksplozije i/ili ograničavanje opsega efektivnog delovanja eksplozije i koji se odvojeno isporučuju na tržištu radi upotrebe kao samostalni sistemi;
- 3) *komponenta* jeste deo koji je bitan za bezbedno funkcionisanje opreme i zaštitnih sistema, ali koji nema samostalnu funkciju;
- 4) *eksplozivna atmosfera* jeste smeša vazduha i zapaljivih supstanci u obliku gasova, pare, maglice ili prašine, pod atmosferskim uslovima, u kojoj se nakon paljenja, sagorevanje širi na celu nesagorelu smešu;
- 5) *potencijalno eksplozivna atmosfera* jeste prostor u kome atmosfera može da postane eksplozivna zbog lokalnih uslova ili uslova rada;

6) *oprema grupe I* jeste oprema namenjena za upotrebu u podzemnim delovima rudnika, kao i u onim delovima površinskih postrojenja takvih rudnika, koji mogu da budu ugroženi rudničkim gasom i/ili zapaljivom prašinom, i uključuje opremu kategorija M 1 i M 2 u skladu sa Prilogom 1 - Kriterijumi za klasifikaciju grupa opreme u kategorije, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo;

7) *oprema grupe II* jeste oprema namenjena za upotrebu na svim drugim mestima koja mogu da budu ugrožena eksplozivnim atmosferama, i uključuje opremu kategorija 1, 2 i 3 u skladu sa Prilogom 1;

8) *kategorija opreme* jeste klasifikacija opreme, u svakoj od grupa opreme, u skladu sa Prilogom 1, koja određuje nivo zaštite koji je neophodno obezbediti;

9) *predviđena namena* jeste namena proizvoda koju je utvrdio proizvođač, razvrstavanjem opreme u određenu grupu i kategoriju ili pružanjem svih informacija koje su neophodne za bezbedno funkcionisanje zaštitnog sistema, uređaja ili komponente;

10) *isporuka na tržištu* jeste svako činjenje dostupnim proizvoda na tržištu Republike Srbije radi distribucije, potrošnje ili upotrebe, sa ili bez naknade;

11) *stavljanje na tržište* jeste prva isporuka proizvoda na tržištu Republike Srbije;

12) *proizvođač* jeste preduzetnik ili pravno lice koje izrađuje proizvod ili daje da se proizvod projektuje i izradi i stavlja taj proizvod na tržište pod svojim imenom ili trgovačkim znakom ili ga koristi za sopstvene potrebe;

13) *zastupnik* jeste preduzetnik ili pravno lice registrovano u Republici Srbiji koje je proizvođač pismeno ovlastio da u njegovo ime izvršava određene aktivnosti propisane ovim pravilnikom;

14) *uvoznik* jeste preduzetnik ili pravno lice registrovano u Republici Srbiji koje stavlja na tržište proizvod iz druge zemlje;

15) *distributer* jeste preduzetnik ili pravno lice registrovano u Republici Srbiji koje je uključeno u lanac isporuke i koje isporučuje na tržištu proizvod, a nije proizvođač ili uvoznik;

16) *isporučilac* jeste proizvođač, zastupnik, uvoznik ili distributer;

17) *tehnička specifikacija* je dokument u kome su utvrđeni tehnički zahtevi koje treba da ispuni proizvod;

18) *harmonizovani standard* jeste evropski standard koji je donet na osnovu zahteva Evropske komisije za primenu u harmonizovanom zakonodavstvu Evropske unije;

19) *ocenjivanje usaglašenosti* jeste proces kojim se utvrđuje da li proizvod ispunjava bitne zahteve za zdravlje i bezbednost iz Priloga 2 - Bitni zahtevi za zdravlje i bezbednost koji se odnose na projektovanje i izradu opreme i zaštitnih sistema namenjenih za upotrebu u potencijalno eksplozivnim atmosferama, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo;

20) *telo za ocenjivanje usaglašenosti* jeste telo koje sprovodi aktivnosti ocenjivanja usaglašenosti, uključujući etaloniranje, ispitivanje, sertifikaciju i kontrolisanje;

21) *opoziv* jeste svaka mera koja ima za cilj povraćaj proizvoda koji je već isporučen krajnjem korisniku;

22) *povlačenje* jeste svaka mera koja ima za cilj sprečavanje da proizvod u lancu isporuke bude isporučen na tržištu;

23) *harmonizovano zakonodavstvo Evropske unije* jeste zakonodavstvo Evropske unije kojim se usaglašavaju uslovi za stavljanje proizvoda na tržište;

24) *znak usaglašenosti* jeste oznaka koju proizvođač stavlja na proizvod i kojim potvrđuje da je taj proizvod usaglašen sa zahtevima svih propisa kojima je utvrđena obaveza stavljanja tog znaka;

25) *prijavljeno telo* jeste telo za ocenjivanje usaglašenosti koje je prijavljeno Evropskoj komisiji za obavljanje poslova ocenjivanja usaglašenosti iz propisa iz člana 20. ovog pravilnika.

Drugi izrazi koji se upotrebljavaju u ovom pravilniku, a nisu definisani u stavu 1. ovog člana, imaju značenje definisano zakonima kojima se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti, tržišni nadzor, standardizacija i akreditacija.

II ISPORUKA NA TRŽIŠTU I STAVLJANJE U UPOTREBU

Isporuka na tržištu i stavljanje u upotrebu

Član 5

Proizvodi mogu da budu isporučeni na tržištu i stavljeni u upotrebu samo ako su, kada su pravilno instalirani i održavani i kada se koriste u skladu sa njihovom predviđenom namenom, usaglašeni sa ovim pravilnikom.

Posebnim propisima mogu se utvrditi zahtevi u cilju obezbeđivanja zaštite ljudi, naročito radnika, prilikom upotrebe proizvoda, pod uslovom da to ne znači izmenu proizvoda na način koji nije određen ovim pravilnikom.

Proizvodi koji nisu usaglašeni sa ovim pravilnikom mogu da se pokazuju na sajmovima, izložbama, prezentacijama i drugim sličnim manifestacijama, samo ako je prisutan jasno vidljiv znak koji ukazuje da oni nisu usaglašeni sa ovim pravilnikom i da nisu na prodaju sve dok proizvođač ne obezbedi njihovu usaglašenost. Prilikom demonstracije rada proizvoda preduzimaju se odgovarajuće bezbednosne mere radi zaštite ljudi.

Bitni zahtevi za zdravlje i bezbednost

Član 6

Proizvodi moraju da ispunjavaju bitne zahteve za zdravlje i bezbednost iz Priloga 2, koji se na njih primenjuju, uzimajući u obzir njihovu predviđenu namenu.

Označavanje i obeležavanje proizvoda

Član 7

Proizvođač i uvoznik obezbeđuju, a distributer proverava, da je svaki proizvod prilikom isporuke na tržištu i/ili stavljanja u upotrebu označen:

1) znakom usaglašenosti i posebnim znakom protiveksplozivne zaštite , osim ako je u pitanju komponenta i, ako je primenjivo, drugim simbolima, oznakama i podacima, u skladu sa članom 13. ovog pravilnika;

2) brojem tipa, partije, serijskim brojem ili drugim podatkom koji omogućava identifikaciju proizvoda ili, u slučajevima kada takvo označavanje ne dopuštaju dimenzije ili karakteristike proizvoda, podaci za identifikaciju proizvoda se navode na njegovoj ambalaži ili u dokumentu koji ga prati;

3) podacima za identifikaciju i kontakt proizvođača i, ako je primenjivo, uvoznika, lako razumljivim krajnjim korisnicima i nadležnim inspektorima, odnosno:

- imenom i registrovanim trgovačkim nazivom ili registrovanim trgovačkim znakom proizvođača, kao i jedinstvenom poštanskom adresom na kojoj ga je moguće kontaktirati ili, u slučajevima kada to ne dopuštaju dimenzije ili karakteristike proizvoda, ovi podaci se navode na ambalaži proizvoda ili u dokumentu koji ga prati;

- imenom i registrovanim trgovačkim nazivom ili registrovanim trgovačkim znakom uvoznika, kao i jedinstvenom poštanskom adresom na kojoj ga je moguće kontaktirati ili, ako takvo označavanje nije moguće, ovi podaci se navode na ambalaži proizvoda ili u dokumentu koji ga prati.

Obeležavanje proizvoda mora biti jasno, razumljivo i nedvosmisleno.

Dokumentacija koja prati proizvode i tehnička dokumentacija

Član 8

Proizvođač i uvoznik obezbeđuju, a distributer proverava, da svaki proizvod prilikom isporuke na tržištu i/ili stavljanja u upotrebu prati:

1) kopija deklaracije o usaglašenosti ili, ako je u pitanju komponenta, kopija izjave o usaglašenosti, osim u slučaju da se veliki broj identičnih proizvoda dostavlja jednom korisniku, kada takvu pošiljku može da prati jedna kopija deklaracije o usaglašenosti ili izjave o usaglašenosti;

2) uputstva i bezbednosne informacije na srpskom jeziku koja moraju biti jasna, razumljiva i nedvosmislena;

3) ako je primenjivo, kopija potvrde o usaglašenosti u skladu sa članom 11. stav 6. ovog pravilnika.

Proizvođač sačinjava tehničku dokumentaciju u skladu sa odgovarajućim Prilozima 3 do 9, u zavisnosti od primenjenog postupka ocenjivanja usaglašenosti u skladu sa članom 11. ovog pravilnika.

Proizvođač čuva deklaraciju o usaglašenosti ili, ako je odgovarajuće, izjavu o usaglašenosti, zajedno sa propisanom tehničkom dokumentacijom, najmanje deset godina nakon stavljanja proizvoda na tržište.

Uvoznik čuva primerak deklaracije o usaglašenosti ili, ako je odgovarajuće, primerak izjave o usaglašenosti i obezbeđuje dostupnost nadležnim organima tržišnog nadzora propisane tehničke dokumentacije, najmanje deset godina nakon stavljanja proizvoda na tržište.

Slobodan promet

Član 9

Proizvodi koji su usaglašeni sa zahtevima ovog pravilnika isporučuju se na tržištu i stavljaju u upotrebu slobodno, bez ikakvih ograničenja.

III USAGLAŠENOST PROIZVODA

Pretpostavka o usaglašenosti proizvoda

Član 10

Pretpostavlja se da proizvod koji ispunjava zahteve srpskih standarda ili njihovih delova, kojima su preuzeti odgovarajući harmonizovani standardi, odnosno njihovi delovi, čiji se spisak (u daljem tekstu: spisak standarda) sastavlja i objavljuje u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti, ispunjava i bitne zahteve za zdravlje i bezbednost iz Priloga 2 koji su obuhvaćeni tim standardima, odnosno njihovim delovima.

U odsustvu harmonizovanih standarda, u spisak standarda mogu se uvrstiti drugi srpski standardi i tehničke specifikacije koje se smatraju važnim ili relevantnim za pravilnu primenu bitnih zahteva za zdravlje i bezbednost iz Priloga 2.

Postupci ocenjivanja usaglašenosti

Član 11

Za ocenjivanje usaglašenosti opreme i, po potrebi, uređaja sa zahtevima iz ovog pravilnika, primenjuju se sledeći postupci ocenjivanja usaglašenosti:

1) za opremu grupe I kategorije M 1 i opremu grupe II kategorije 1 sprovodi se postupak iz Priloga 3 - Modul B: Pregled tipa, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo, i jedan od sledećih postupaka:

(1) iz Priloga 4 - Modul D: Usaglašenost sa tipom na osnovu obezbeđivanja kvaliteta proizvodnje, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo;

(2) iz Priloga 5 - Modul F: Usaglašenost sa tipom na osnovu verifikacije proizvoda, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo;

2) za opremu grupe I kategorije M 2 i opremu grupe II kategorije 2:

(1) za motore sa unutrašnjim sagorevanjem i električnu opremu sprovodi se postupak iz Priloga 3 i jedan od sledećih postupaka:

- iz Priloga 6 - Modul C1: Usaglašenost sa tipom na osnovu interne kontrole proizvodnje i nadgledanog ispitivanja proizvoda, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo;

- iz Priloga 7 - Modul E: Usaglašenost sa tipom na osnovu obezbeđivanja kvaliteta proizvoda, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo;

(2) za drugu opremu, osim motora sa unutrašnjim sagorevanjem i električne opreme, sprovodi se postupak ocenjivanja usaglašenosti koji se sastoji od postupka iz Priloga 8 - Modul A: Interna kontrola proizvodnje, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo, i dostavljanja tehničke dokumentacije iz tačke 2. Priloga 8 imenovanom i/ili prijavljenom telu koje odmah, pisanim putem, potvrđuje prijem te dokumentacije i zadržava je kod sebe;

3) za opremu grupe II kategorije 3 sprovodi se postupak ocenjivanja usaglašenosti iz Priloga 8;

4) za opremu grupe I i grupe II, umesto postupaka ocenjivanja usaglašenosti iz tač. 1) do 3) ovog stava, može da se sprovede postupak ocenjivanja usaglašenosti iz Priloga 9 - Modul G: Usaglašenost na osnovu pojedinačne verifikacije proizvoda, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Za ocenjivanje usaglašenosti zaštitnih sistema sprovode se postupci ocenjivanja usaglašenosti iz stava 1. tač. 1) ili 4) ovog člana.

Postupci ocenjivanja usaglašenosti iz stava 1. ovog člana, primenjuju se i na komponente, s tim da se komponenta ne označava znakom usaglašenosti i da se za nju ne sačinjava deklaracija o usaglašenosti. Za komponentu proizvođač sačinjava pisanu izjavu o usaglašenosti, kojom potvrđuje usaglašenost komponente sa primenjivim zahtevima ovog pravilnika i u kojoj navodi podatke o svojstvima komponente i načinu na koji ona mora biti ugrađena u opremu ili zaštitni sistem, kako bi omogućila usaglašenost gotove opreme ili zaštitnog sistema sa primenjivim bitnim zahtevima za zdravlje i bezbednost iz Priloga 2.

Za ocenjivanje usaglašenosti bezbednosnih aspekata iz tačke 1.2.7. Priloga 2, umesto postupaka ocenjivanja usaglašenosti iz st. 1. i 2. ovog člana, može se sprovoditi postupak iz Priloga 8.

U slučaju serijske proizvodnje, proizvođač obezbeđuje odgovarajuće postupke kojima se ostvaruje kontinuirana usaglašenost proizvoda sa zahtevima ovog pravilnika, pri čemu na odgovarajući način uzima u obzir izmene nastale u projektu ili karakteristikama proizvoda, kao i izmene harmonizovanih standarda ili drugih tehničkih specifikacija na osnovu kojih je deklarirana usaglašenost proizvoda.

Pre stavljanja na tržište i/ili u upotrebu opreme iz stava 1. tačka 1) i tačka 2) podtačka (1) ovog člana i zaštitnih sistema, kao i uređaja i komponentata za tu opremu i zaštitne sisteme, čija je usaglašenost ocenjena od strane odgovarajućeg inostranog tela za ocenjivanje usaglašenosti, proizvođač, njegov zastupnik ili uvoznik, odnosno lice koje uvozi proizvod za sopstvene potrebe, obezbeđuje ispravu o usaglašenosti iz Priloga 13 - Potvrda o usaglašenosti, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Deklaracija o usaglašenosti

Član 12

Deklaracijom o usaglašenosti izjavljuje se da je utvrđeno da proizvod ispunjava bitne zahteve za zdravlje i bezbednost iz Priloga 2.

Deklaracija o usaglašenosti sačinjava se na srpskom jeziku, odnosno obezbeđuje se da je prevedena na srpski jezik, prema modelu iz Priloga 10 - Model deklaracije o usaglašenosti, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo, tako da sadrži elemente iz primenjenog postupka ocenjivanja usaglašenosti iz Priloga 3 do 9 i redovno se ažurira.

Ukoliko se na proizvod primenjuje više propisa kojima je utvrđena obaveza sačinjavanja deklaracije o usaglašenosti, sačinjava se jedinstvena deklaracija o usaglašenosti u skladu sa svim takvim propisima, u kojoj su navedeni svi ti propisi, pri čemu se pod jedinstvenom deklaracijom o usaglašenosti smatra i skup svih deklaracija o usaglašenosti sačinjenih u skladu sa pojedinačnim primenjivim propisima.

Sačinjavanjem deklaracije o usaglašenosti proizvođač preuzima odgovornost za usaglašenost proizvoda sa zahtevima ovog pravilnika.

Označavanje usaglašenosti

Član 13

Proizvod, osim ako je u pitanju komponenta, koji je usaglašen sa zahtevima ovog pravilnika, pre stavljanja na tržište, označava se znakom usaglašenosti iz Priloga 12 - Znak usaglašenosti, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Na znak usaglašenosti primenjuju se opšta načela iz zakona kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanju usaglašenosti i posebnog propisa donetog na osnovu tog zakona.

Znak usaglašenosti stavlja se na proizvod ili njegovu natpisnu pločicu tako da bude vidljiv, čitljiv i neizbrisiv, a ukoliko to nije moguće ili nije opravdano zbog karakteristika proizvoda, na njegovu ambalažu ili dokumentaciju koja ga prati.

Znak usaglašenosti prati jedinstveni identifikacioni broj imenovanog tela, ako je to telo učestvovalo u ocenjivanju usaglašenosti u fazi kontrolisanja proizvodnje.

Znak usaglašenosti i, ako je primenjivo, jedinstveni identifikacioni broj imenovanog tela, prati poseban znak protiveksplozivne zaštite , simboli grupe i kategorije opreme i, ako je primenjivo, druge oznake i podaci iz tačke 1.0.5. Priloga 2.

Znak usaglašenosti, znakove, simbole i podatke iz stava 5. ovog člana i, ako je primenjivo, jedinstveni identifikacioni broj imenovanog tela, može da prati bilo koja oznaka koja ukazuje na specifičan rizik ili specifičnu upotrebu. Proizvod koji je projektovan za određenu eksplozivnu atmosferu mora biti označen shodno tome.

IV IMENOVANO TELO ZA OCENJIVANJE USAGLAŠENOSTI

Zahtevi za obavljanje poslova ocenjivanja usaglašenosti

Član 14

Telo za ocenjivanje usaglašenosti može da obavlja poslove ocenjivanja usaglašenosti, u skladu sa Prilozima od 3 do 7, 9 i 13, ako ispunjava zahteve iz Priloga 11 - Zahtevi koje mora da ispuni telo za ocenjivanje usaglašenosti da bi bilo imenovano za ocenjivanje usaglašenosti, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo, i ako je imenovano u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti i posebnim propisom donetim na osnovu tog zakona (u daljem tekstu: imenovano telo).

Pretpostavka o ispunjenosti zahteva za imenovano telo

Član 15

Pretpostavlja se da telo za ocenjivanje usaglašenosti koje dokaže ispunjenost zahteva odgovarajućih srpskih standarda ili delova tih standarda, ispunjava i zahteve iz Priloga 11 ovog pravilnika, u meri u kojoj su ti zahtevi obuhvaćeni navedenim standardima. Odgovarajući srpski standardi iz ovog člana su srpski standardi kojima su preuzeti relevantni harmonizovani standardi koji sadrže zahteve za tela za ocenjivanje usaglašenosti.

Zahtevi za imenovano telo u pogledu angažovanja podizvođača

Član 16

Ukoliko imenovano telo, uz saglasnost korisnika usluge ocenjivanja usaglašenosti, poveri podizvođaču, uključujući i svom ogranku, u zemlji ili inostranstvu, obavljanje određenih poslova u vezi sa ocenjivanjem usaglašenosti, za koje je to telo imenovano, imenovano telo obezbeđuje da taj podizvođač ispunjava zahteve iz Priloga 11 ovog pravilnika i dokaze o tome čuva i stavlja na raspolaganje organu nadležnom za imenovanje u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti. Imenovano telo koje poverava obavljanje određenih aktivnosti u vezi sa ocenjivanjem usaglašenosti podizvođaču, ima punu odgovornost za obavljanje tih poverenih aktivnosti.

V ZAHTEVI ZA BEZBEDNOST PROIZVODA NAKON ISPORUKE NA TRŽIŠTU, ODNOSNO TOKOM UPOTREBE I ZAŠTITNA KLAUZULA

Zahtevi za bezbednost proizvoda nakon isporuke na tržištu

Član 17

Isporučilac čuva i čini dostupnima nadležnim organima podatke o identitetu svakog isporučioca koji mu je isporučio proizvod, odnosno kojem je isporučio proizvod, najmanje deset godina nakon isporuke proizvoda.

Isporučilac pruža ili obezbeđuje dostupnost nadležnim organima svih informacija i dokumentacije, u papirnom ili elektronskom obliku, a koja je neophodna za dokazivanje usaglašenosti proizvoda sa zahtevima ovog pravilnika, u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti.

Kada je to odgovarajuće s obzirom na rizike koje proizvod predstavlja, a u cilju zaštite zdravlja i bezbednosti krajnjih korisnika, proizvođač obezbeđuje ispitivanje uzoraka proizvoda isporučenih na tržištu, istražuje i, ako je potrebno, vodi evidenciju reklamacija, kao i neusaglašenih i opozvanih proizvoda, i shodno obaveštava distributere o rezultatima takvih provera, u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti.

Ako smatra ili postoje razlozi da veruje da proizvod koji je isporučio na tržištu nije usaglašen sa ovim pravilnikom, proizvođač i/ili uvoznik bez odlaganja preduzima, a distributer bez odlaganja obezbeđuje da budu preduzete, neophodne korektivne mere kako bi taj proizvod bio usaglašen ili, ako je odgovarajuće, kako bi bio povučen ili opozvan, u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti. Ako taj proizvod predstavlja rizik za zdravlje i bezbednost ljudi ili domaćih životinja ili za imovinu, o tome bez odlaganja obaveštava nadležni organ tržišnog nadzora, pružajući tom organu sve detaljne informacije, a naročito o neusaglašenosti i o preduzetim korektivnim merama.

Isporučilac obezbeđuje da se sve odgovarajuće korektivne mere preduzmu u vezi sa svim neusaglašenim proizvodima koje je isporučio na tržištu.

U slučaju kada isporučilac nije preduzeo odgovarajuće korektivne mere u vezi sa neusaglašenim proizvodima iz st. 4. i 5. ovog člana, preduzimaju se odgovarajuće mere u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti.

Formalna neusaglašenost

Član 18

Smatra se da je proizvod formalno neusaglašen, ako se utvrdi jedna od sledećih neusaglašenosti:

1) stavljanje znaka usaglašenosti suprotno odredbama člana 13. ovog pravilnika;

2) ako je primenjivo, odsustvo znaka usaglašenosti;

3) stavljanje posebnog znaka protiveksplzivne zaštite , simbola grupe i kategorije opreme i, ako je primenjivo, drugih oznaka i podataka u suprotnosti sa zahtevom iz tačke 1.0.5. Priloga 2 ili njihovo odsustvo;

4) stavljanje jedinstvenog identifikacionog broja imenovanog tela, koje je angažovano u fazi kontrolisanja proizvodnje, suprotno odredbama člana 13. ovog pravilnika ili njegovo odsustvo;

5) deklaracija o usaglašenosti ili, ako je primenjivo, izjava o usaglašenosti, ne prati proizvod;

6) sačinjavanje deklaracije o usaglašenosti suprotno odredbama člana 12. ovog pravilnika ili, ako je primenjivo, sačinjavanje izjave o usaglašenosti suprotno odredbi člana 11. stav 3. ovog pravilnika;

7) nedostupnost ili nekompletnost tehničke dokumentacije;

8) odsustvo, nekompletnost ili netačnost podataka iz člana 7. stav 1. tačka 3) ovog pravilnika;

9) neispunjavanje bilo kog zahteva ovog pravilnika koji nije naveden u tač. 1)-8) ovog stava, osim zahteva za usaglašenost sa bitnim zahtevima zdravlje i bezbednost Priloga 2.

U slučaju neotklanjanja utvrđene formalne neusaglašenosti iz stava 1. ovog člana, preduzimaju se odgovarajuće mere u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti.

Zaštitna klauzula u vezi sa usaglašenim proizvodima koji predstavljaju rizik

Član 19

Isporuka ili upotreba proizvoda koji je usaglašen sa zahtevima ovog pravilnika, a za koji se utvrdi da predstavlja rizik za zdravlje i bezbednost ljudi ili domaćih životinja ili za imovinu, može se ograničiti ili zabraniti u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti.

VI USKLAĐENOST SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

Član 20

Ovaj pravilnik je usklađen sa Direktivom 2014/34/EU Evropskog parlamenta i Saveta od 26. februara 2014. godine o usaglašavanju zakonodavstava država članica u vezi sa opremom i zaštitnim sistemima namenjenim za upotrebu u potencijalno eksplozivnim atmosferama.

VII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 21

Od dana stupanja na snagu potvrđenog međunarodnog ugovora o ocenjivanju usaglašenosti i prihvatanju industrijskih proizvoda sa Evropskom unijom (u daljem tekstu: ACAA sporazum) za proizvode na koje se primenjuje ovaj pravilnik ili, ako taj ugovor ne bude zaključen, od dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji, odnosno u skladu sa odredbama međunarodnog sporazuma kojim Republika Srbija pristupa Evropskoj uniji, u svim odredbama i naslovima ovog pravilnika u kojima se upotrebljavaju u odgovarajućem padežu i broju, reči: "deklaracija o usaglašenosti" imaće značenje: "EU deklaracija o usaglašenosti", reči: "znak usaglašenosti" imaće značenje: "CE znak", reči: "pregled tipa" imaće značenje: "EU pregled tipa", reči: "sertifikat o pregledu tipa" imaće značenje: "EU sertifikat o pregledu tipa", reč: "imenovano" imaće značenje: "prijavljeno", reč: "imenovanje" imaće značenje: "prijavljivanje", u istom padežu i broju, a u članu 13. stav 1. ovog pravilnika reči: "znakom usaglašenosti iz Priloga 12 - Znak usaglašenosti, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo" imaće značenje: "CE znakom".

Od dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji, odnosno u skladu sa odredbama međunarodnog sporazuma kojim Republika Srbija pristupa Evropskoj uniji, u članu 4. stav 1. tač. 10)-15) ovog pravilnika, reči: "Republika Srbija", u upotrebljenom padežu, imaće značenje "Evropska unija", u istom padežu, u članu 4. stav 1. tačka 14) ovog pravilnika reči: "iz druge zemlje" imaće značenje: "iz treće zemlje", u članu 8. stav 1. tačka 2) ovog pravilnika reči: "na srpskom jeziku" imaće značenje: "na jeziku koji krajnji korisnici i nadležni organi tržišnog nadzora mogu lako razumeti", a u članu 13. stav 2. ovog pravilnika reči: "zakona kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanju usaglašenosti i posebnog propisa donetog na osnovu tog zakona" imaće značenje: "člana 30. Uredbe (EZ) br. 765/2008", a u tački 5. Priloga 10 reči: "relevantnih propisa" imaće značenje: "relevantnog harmonizovanog zakonodavstva Evropske unije".

Član 22

Od dana početka primene ovog pravilnika do dana stupanja na snagu ACAA sporazuma za proizvode na koje se primenjuje ovaj pravilnik ili, ako taj sporazum ne bude zaključen, do dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji, odnosno u skladu sa odredbama međunarodnog sporazuma kojim Republika Srbija pristupa Evropskoj uniji, označavanje usaglašenosti obavlja se stavljanjem srpskog znaka usaglašenosti, u skladu sa ovim pravilnikom i posebnim propisima.

Od dana stupanja na snagu ACAA sporazuma za proizvode na koje se primenjuje ovaj pravilnik ili, ako taj sporazum ne bude zaključen, od dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji, odnosno u skladu sa odredbama međunarodnog sporazuma kojim Republika Srbija pristupa Evropskoj uniji, označavanje usaglašenosti obavlja se stavljanjem CE znaka u skladu sa ovim pravilnikom i posebnim propisima.

Član 23

Danom stupanja na snagu ACAA sporazuma za proizvode na koje se primenjuje ovaj pravilnik ili, ako taj sporazum ne bude zaključen, danom pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji, odnosno u skladu sa odredbama međunarodnog sporazuma kojim Republika Srbija pristupa Evropskoj uniji, prestaju da se primenjuju odredbe tačke 2. Priloga 12 ovog pravilnika.

Član 24

Danom početka primene ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o opremi i zaštitnim sistemima namenjenim za upotrebu u potencijalno eksplozivnim atmosferama ("Službeni glasnik RS", broj 1/13).

Isprave o usaglašenosti koje su, do dana početka primene ovog pravilnika, tela za ocenjivanje usaglašenosti imenovana u skladu sa propisom iz stava 1. ovog člana izdala sa rokom važenja, važe do isteka roka na koji su izdate.

Tela za ocenjivanje usaglašenosti iz stava 2. ovog člana, mogu da organu nadležnom za imenovanje podnesu zahtev za imenovanje u skladu sa ovim pravilnikom najkasnije šest meseci od dana početka njegove primene.

Tela za ocenjivanje usaglašenosti iz stava 2. ovog člana, od dana početka primene ovog pravilnika do okončanja postupka imenovanja u skladu sa ovim pravilnikom, mogu da obavljaju poslove ocenjivanja usaglašenosti u skladu sa članom 11. ovog pravilnika i Prilozima 3 do 7 i 9, na osnovu važećeg rešenja o imenovanju, kao i Prilogom 13.

Tela za ocenjivanje usaglašenosti iz stava 2. ovog člana, koja ne podnesu zahtev za imenovanje u roku iz stava 3. ovog člana, odnosno tela za ocenjivanje usaglašenosti za koja organ nadležan za imenovanje, po podnetom zahtevu, utvrdi da ne ispunjavaju zahteve iz ovog pravilnika, neće moći da obavljaju poslove ocenjivanja usaglašenosti kao imenovana tela u skladu sa ovim pravilnikom.

Član 25

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se od 1. maja 2017. godine.

**Samostalni članovi Pravilnika o izmenama
Pravilnika o opremi i zaštitnim sistemima namenjenim za upotrebu u potencijalno eksplozivnim atmosferama**

("Sl. glasnik RS", br. 21/2020)

Član 3

Odredbe člana 8. stav 1. tačka 3) i člana 11. stav 6. i Prilog 13 Potvrda o usaglašenosti, Pravilnika o opremi i zaštitnim sistemima namenjenim za upotrebu u potencijalno eksplozivnim atmosferama ("Službeni glasnik RS", broj 10/17), prestaju da važe 1. januara 2023. godine.

Član 4

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

**Prilog 1
KRITERIJUMI ZA KLASIFIKACIJU GRUPA OPREME U KATEGORIJE**

1. Oprema grupe I

1) Oprema kategorije M 1 obuhvata opremu projektovanu i, po potrebi, opremljenu dodatnim posebnim sredstvima zaštite tako da može da funkcioniše u skladu sa radnim parametrima koje je utvrdio proizvođač i obezbedi veoma visok nivo zaštite.

Oprema ove kategorije namenjena je za upotrebu u podzemnim delovima rudnika, kao i u onim delovima površinskih postrojenja tih rudnika koji su ugroženi rudničkim gasom i/ili zapaljivom prašinom.

Oprema kategorije M 1 mora da ostane u funkcionalnom stanju, čak i u slučaju retkih nezgoda u vezi sa opremom u prisustvu eksplozivnih atmosfera, i da pruža takvu zaštitu da:

- u slučaju otkaza jednog sredstva zaštite, najmanje još jedno nezavisno sredstvo obezbeđuje potreban nivo zaštite, ili
- da je potreban nivo zaštite obezbeđen u slučaju da se dva kvara dogode nezavisno jedan od drugog.

Oprema kategorije M 1 mora da ispunjava dodatne zahteve iz tačke 2.0.1. Priloga 2.

2) Oprema kategorije M 2 obuhvata opremu projektovanu tako da može da funkcioniše u skladu sa radnim parametrima koje je utvrdio proizvođač i da obezbedi visok nivo zaštite.

Oprema ove kategorije namenjena je za upotrebu u podzemnim delovima rudnika, kao i u onim delovima površinskih postrojenja tih rudnika koji bi mogli da budu ugroženi rudničkim gasom i/ili zapaljivom prašinom.

U slučaju pojave eksplozivne atmosfere, mora postojati mogućnost da se ova oprema isključi sa izvora napajanja.

Sredstva zaštite koja se odnose na opremu ove kategorije obezbeđuju potreban nivo zaštite tokom normalnog rada, kao i u slučaju otežanih radnih uslova, naročito onih koji proizlaze iz grubog rukovanja ili promenljivih uslova okoline.

Oprema kategorije M 2 mora da ispunjava dodatne zahteve iz tačke 2.0.2. Priloga 2.

2. Oprema grupe II

1) Oprema kategorije 1 obuhvata opremu projektovanu tako da može da funkcioniše u skladu sa radnim parametrima koje je utvrdio proizvođač i da obezbedi veoma visok nivo zaštite.

Oprema ove kategorije namenjena je za upotrebu u područjima u kojima je eksplozivna atmosfera, prouzrokovana smešom vazduha i gasova, para ili maglica ili smešom vazduha i prašine, u kontinuitetu prisutna u dužem vremenskom periodu ili se periodično pojavljuje.

Oprema kategorije 1 mora da obezbedi potreban nivo zaštite, čak i u slučaju retkih nezgoda koje se odnose na opremu, i da pruža takvu zaštitu da:

- u slučaju otkaza jednog sredstva zaštite, najmanje još jedno nezavisno sredstvo obezbeđuje potreban nivo zaštite, ili
- da je potreban nivo zaštite obezbeđen u slučaju da se dva kvara dogode nezavisno jedan od drugog.

Oprema kategorije 1 mora da ispunjava dodatne zahteve iz tačke 2.1. Priloga 2.

2) Oprema kategorije 2 obuhvata opremu projektovanu tako da može da funkcioniše u skladu sa radnim parametrima koje je utvrdio proizvođač i da obezbedi visok nivo zaštite.

Oprema ove kategorije namenjena je za upotrebu u područjima u kojima povremeno mogu da se pojave eksplozivne atmosfere prouzrokovane gasovima, parama, maglicama ili smešom vazduha i prašine.

Sredstva zaštite koja se odnose na opremu ove kategorije obezbeđuju potreban nivo zaštite, čak i u slučaju čestih smetnji ili kvarova opreme, koji obično moraju da se uzmu u obzir.

Oprema kategorije 2 mora da ispunjava dodatne zahteve iz tačke 2.2. Priloga 2.

3) Oprema kategorije 3 obuhvata opremu projektovanu tako da može da funkcioniše u skladu sa radnim parametrima koje je utvrdio proizvođač i da obezbedi uobičajeni nivo zaštite.

Oprema ove kategorije namenjena je za upotrebu u područjima u kojima se ne očekuje pojava eksplozivnih atmosfera prouzrokovanih gasovima, parama, maglicama ili smešom vazduha i prašine, a ako se pojave, onda je to veoma retko i traju kraće vreme.

Oprema ove kategorije obezbeđuje potreban nivo zaštite tokom normalnog rada.

Oprema kategorije 3 mora da ispunjava dodatne zahteve iz tačke 2.3. Priloga 2.

Prilog 2

BITNI ZAHTEVI ZA ZDRAVLJE I BEZBEDNOST KOJI SE ODNOSU NA PROJEKTOVANJE I IZRADU OPREME I ZAŠTITNIH SISTEMA NAMENJENIH ZA UPOTREBU U POTENCIJALNO EKSPLOZIVNIM ATMOSFERAMA

Uvodne napomene

A. Prilikom projektovanja i izrade proizvoda iz člana 2. ovog pravilnika, moraju da se uzmu u obzir najnovija tehnološka znanja, u što je moguće većoj meri, i da se odmah primenjuju.

B. Bitni zahtevi za zdravlje i bezbednost primenjuju se na uređaje iz člana 2. tačka 2) ovog pravilnika samo u meri koja je potrebna za bezbedno i pouzdano funkcionisanje i rad tih uređaja u odnosu na rizike od eksplozije.

1. Opšti zahtevi za opremu i zaštitne sisteme

1.0. Opšti zahtevi

1.0.1. Načelo integrisane bezbednosti od eksplozija

Oprema i zaštitni sistemi namenjeni za upotrebu u potencijalno eksplozivnim atmosferama moraju da budu projektovani sa stanovišta načela integrisane bezbednosti od eksplozija.

Načelo integrisane bezbednosti od eksplozija podrazumeva da proizvođač mora da preduzme sledeće mere:

- ako je moguće, da spreči nastajanje eksplozivnih atmosfera koje može da izazove ili ispusti sama oprema ili zaštitni sistem;
- da spreči paljenje eksplozivnih atmosfera, uzimajući u obzir prirodu svakog električnog i neelektričnog izvora paljenja;
- ako dođe do eksplozije koja bi mogla posredno ili neposredno da ugrozi ljude i, kada je primenjivo, domaće životinje ili imovinu, da je odmah zaustavi i/ili ograniči domet plamena i pritiska eksplozija na dovoljan nivo bezbednosti.

1.0.2. Sprečavanje opasnih situacija i pogrešne upotrebe

Oprema i zaštitni sistemi moraju da budu projektovani i izrađeni nakon detaljne analize mogućih kvarova u radu kako bi se, u meri u kojoj je to moguće, sprečio nastanak opasnih situacija.

Mora biti uzeta u obzir svaka pogrešna upotreba koju je razumno moguće predvideti.

1.0.3. Posebni uslovi provere i održavanja

Oprema i zaštitni sistemi koji podležu posebnim uslovima provere i održavanja moraju da budu projektovani i izrađeni imajući u vidu te uslove.

1.0.4. Uslovi okruženja

Oprema i zaštitni sistemi moraju da budu projektovani i izrađeni tako da budu u stanju da izdrže stvarne ili predvidive uslove okruženja.

1.0.5. Označavanje

Oprema i zaštitni sistemi moraju da budu čitljivo i neizbrisivo označeni, naročito:

- imenom, registrovanim trgovačkim nazivom ili registrovanim trgovačkim znakom, i adresom proizvođača;
- znakom usaglašenosti;
- oznakom serije ili tipa;
- brojem partije ili serijskim brojem, ako ga ima;
- godinom proizvodnje;

- posebnim znakom protiveksplozivne zaštite iza koga sledi simbol grupe i kategorije opreme;

- za opremu grupe II, slovom "G" (koje se odnosi na eksplozivne atmosfere prouzrokovane gasovima, parama ili maglicama) i/ili slovom "D" (koje se odnosi na eksplozivne atmosfere prouzrokovane prašinom).

Osim podataka iz stava 1. ove tačke, prema potrebi, oprema i zaštitni sistemi moraju biti označeni svim podacima bitnim za njihovu bezbednu upotrebu.

1.0.6. Uputstva

Uz opremu i zaštitne sisteme moraju da budu priložena uputstva koja sadrže naročito sledeće podatke:

1) sažet pregled informacija o oznakama na opremi ili zaštitnom sistemu, osim o broju partije ili serijskom broju (iz tačke 1.0.5. ovog priloga), sa odgovarajućim dodatnim podacima za potrebe održavanja (npr. adresa serviseri itd.);

2) uputstva za bezbedno(u):

- puštanje u rad;

- upotrebu;

- montažu i demontažu;

- održavanje (servisiranje i hitne popravke),

- instaliranje;

- podešavanje;

3) prema potrebi, upozorenje na opasna područja ispred uređaja za rasterećenje (oslobađanje) pritiska;

4) prema potrebi, uputstva za obuku;

5) informacije koje omogućavaju donošenje odluke, bez ikakve sumnje, o tome da li se oprema navedene kategorije ili zaštitni sistem može koristiti bezbedno u predviđenom prostoru i očekivanim radnim uslovima;

6) električne i parametre pritiska, maksimalne temperature površine i druge granične vrednosti;

7) prema potrebi, podatke o posebnim uslovima za korišćenje, uključujući i pojedinosti o mogućoj pogrešnoj upotrebi za koju je iskustvo pokazalo da se može dogoditi;

8) prema potrebi, bitne karakteristike alata koji mogu da se montiraju na opremu ili zaštitni sistem.

Uputstva moraju da sadrže crteže i dijagrame potrebne za puštanje u rad, održavanje, kontrolisanje, proveru ispravnog rada i, prema potrebi, popravku opreme ili zaštitnog sistema, zajedno sa svim korisnim uputstvima, naročito u pogledu bezbednosti.

Dokumentacija koja opisuje opremu ili zaštitni sistem ne sme da bude protivrečna uputstvima u pogledu bezbednosnih aspekata.

1.1. Izbor materijala

1.1.1. Materijali koji se koriste za izradu opreme i zaštitnih sistema ne smeju da izazivaju eksploziju, uzimajući u obzir predvidiva radna naprezanja.

1.1.2. U granicama radnih uslova koje je utvrdio proizvođač, ne sme da postoji mogućnost reakcije između materijala koji se koriste i sastojaka potencijalno eksplozivne atmosfere koja bi mogla da umanju protiveksplozivnu zaštitu.

1.1.3. Materijali moraju da budu odabrani tako da predvidive promene njihovih karakteristika i njihova kompatibilnost u kombinaciji sa drugim materijalima ne dovodi do smanjenja zaštite; naročito je potrebno uzeti u obzir otpornost materijala na koroziju i habanje, električnu provodljivost, mehaničku čvrstoću, otpornost na starenje i uticaj temperaturnih promena.

1.2. Projektovanje i izrada

1.2.1. Oprema i zaštitni sistemi moraju da budu projektovani i izrađeni tako da mogu bezbedno da rade za vreme njihovog predvidivog veka upotrebe, pri čemu mora da se posveti pažnja tehnološkim saznanjima o protiveksplozivnoj zaštiti.

1.2.2. Komponente koje se ugrađuju u opremu i zaštitne sisteme ili se koriste kao delovi za zamenu moraju da budu projektovane i izrađene tako da bezbedno funkcionišu za predviđenu namenu protiveksplozivne zaštite kada se montiraju u skladu sa uputstvima proizvođača.

1.2.3. Zatvorene konstrukcije i sprečavanje curenja

Za opremu koja može da ispušta zapaljive gasove ili prašinu moraju da se koriste samo zatvorene konstrukcije, gde god je to moguće.

Ako oprema sadrži otvore ili propusne spojeve, oni moraju da budu projektovani, u meri u kojoj je to moguće, tako da gasovi ili prašina kada se ispuštaju ne mogu da prouzrokuju nastanak eksplozivne atmosfere izvan opreme.

Mesta na kojima se materijal unosi ili iznosi moraju da budu projektovana i opremljena, u meri u kojoj je to moguće, tako da ograničavaju ispuštanje zapaljivih materijala tokom punjenja ili pražnjenja.

1.2.4. Naslage prašine

Oprema i zaštitni sistemi koji su namenjeni za upotrebu u područjima izloženim prašini moraju da budu projektovani tako da naslage prašine na njihovim površinama ne mogu da se zapale.

Po pravilu, naslage prašine moraju da se ograniče gde god je to moguće, a čišćenje opreme i zaštitnih sistema mora da bude lako.

Temperature površine delova opreme moraju da se održavaju znatno ispod temperature tinjanja nataložene prašine.

Debljina sloja nataložene prašine mora da se uzme u obzir i, po potrebi, moraju da se koriste sredstva za ograničenje temperature kako bi se sprečio porast zagrevanja.

1.2.5. Dodatna sredstva zaštite

Oprema i zaštitni sistemi koji mogu da budu izloženi određenim vrstama spoljašnjih naprezanja moraju, kada je to potrebno, da budu opremljeni dodatnim sredstvima zaštite.

Oprema mora da izdrži odgovarajuće naprezanje, bez štetnog uticaja na protiveksplozivnu zaštitu.

1.2.6. Bezbedno otvaranje

Ako se oprema i zaštitni sistemi nalaze u kućištu ili u zabravljenom kontejneru koji i sami čine deo protiveksplozivne zaštite, otvaranje tih kućišta ili kontejnera mora da bude moguće samo pomoću posebnog alata ili uz odgovarajuće mere zaštite.

1.2.7. Zaštita od drugih opasnosti

Oprema i zaštitni sistemi moraju da budu projektovani i izrađeni tako da se:

- 1) izbegnu fizičke povrede ili druga oštećenja koja mogu da budu prouzrokovana posrednim ili neposrednim dodirnom;
- 2) obezbedi da ne dođe do stvaranja temperatura površine pristupačnih delova ili zračenja koja mogu da izazovu opasnost;
- 3) otklone neelektrične opasnosti koje mogu da nastanu, a koje su iskustveno poznate;
- 4) obezbedi da predvidivi uslovi preopterećenja ne dovedu do opasnih situacija.

Kada su, za opremu i zaštitne sisteme, rizici navedeni u ovoj tački u celosti ili delimično obuhvaćeni drugim propisima, kojima se obezbeđuje usklađivanje sa harmonizovanim zakonodavstvom Evropske unije, odnosno primena tog zakonodavstva, na te rizike se primenjuju ti drugi propisi.

1.2.8. Preopterećenje opreme

Opasno preopterećenje opreme mora da bude sprečeno u fazi projektovanja pomoću integrisanih mernih, regulacionih i upravljačkih uređaja, kao što su prekostrujni zaštitni prekidači, ograničavači temperature, prekidači diferencijalnog pritiska, merači protoka, releji sa vremenskim kašnjenjem, uređaji za nadzor prekoračenja brzine i/ili sličnih vrsta uređaja za nadzor.

1.2.9. Sistemi nepropaljivih kućišta

Ako su delovi koji mogu da zapale eksplozivnu atmosferu smešteni u kućištu, moraju da se preduzmu mere da to kućište izdrži pritisak koji nastaje od unutrašnje eksplozije eksplozivne smeše i da se spreči prenošenje eksplozije u eksplozivnu atmosferu oko kućišta.

1.3. Potencijalni izvori paljenja

1.3.1. Opasnosti koje nastaju zbog različitih izvora paljenja

Ne smeju da se dogode potencijalni izvori paljenja kao što su varnice, plamen, električni lukovi, visoke temperature površine, akustična energija, optičko zračenje, elektromagnetski talasi i drugi izvori paljenja.

1.3.2. Opasnosti koje nastaju zbog statičkog elektriciteta

Elektrostatička naelektrisanja koja mogu da izazovu opasna pražnjenja moraju da budu sprečena odgovarajućim merama.

1.3.3. Opasnosti koje nastaju zbog lutajućih struja i struja curenja

Moraju da se spreče lutajuće struje i struje curenja kod provodljivih delova opreme koje mogu da prouzrokuju, npr. pojavu opasne korozije, pregrevanje površina ili varnice koje mogu izazvati paljenje.

1.3.4. Opasnosti koje nastaju zbog pregrevanja

Pregrevanje prouzrokovano trenjem ili udarima do kojih dolazi, npr. između materijala i delova u međusobnom kontaktu prilikom rotiranja ili usled prodiranja stranih tela mora da bude, u meri u kojoj je to moguće, sprečeno u fazi projektovanja.

1.3.5. Opasnosti koje nastaju tokom postupaka izjednačavanja pritiska

Oprema i zaštitni sistemi moraju da budu projektovani ili opremljeni integrisanim mernim, upravljačkim i regulacionim uređajima tako da izjednačavanja pritiska koja potiču od njih ne stvaraju udarne talase ili kompresije koje mogu da prouzrokuju paljenje.

1.4. Opasnosti koje nastaju zbog spoljašnjih uticaja

1.4.1. Oprema i zaštitni sistemi moraju da budu projektovani i izrađeni tako da mogu potpuno bezbedno da obavljaju svoju predviđenu funkciju čak i u promenljivim uslovima okoline i uz prisustvo spoljnih napona, vlage, vibracija, zagađenja ili drugih spoljašnjih uticaja, a uzimajući u obzir granice radnih uslova koje je utvrdio proizvođač.

1.4.2. Upotrebljeni delovi opreme moraju da budu odgovarajući za predviđena mehanička i temperaturna naprezanja i da budu u stanju da izdrže dejstvo postojećih ili predvidivih agresivnih supstanci.

1.5. Zahtevi za sigurnosne uređaje

1.5.1. Sigurnosni uređaji moraju da funkcionišu nezavisno od svih mernih i/ili upravljačkih uređaja koji su neophodni za rad.

U meri u kojoj je to moguće, otkaz sigurnosnog uređaja mora da bude otkriven dovoljno brzo odgovarajućim tehničkim sredstvima kako bi se obezbedilo da postoji veoma mala verovatnoća da dođe do opasne situacije.

Po pravilu, primenjuje se načelo bezbednog otkaza.

Sigurnosni prekidači moraju, po pravilu, direktno da pokrenu odgovarajuće upravljačke uređaje bez posredne softverske komande.

1.5.2. U slučaju otkaza sigurnosnog uređaja, oprema i/ili zaštitni sistemi, gde god je to moguće, moraju da ostanu bezbedni.

1.5.3. Sigurnosni uređaji za zaustavljanje u slučaju opasnosti moraju da budu, u meri u kojoj je to moguće, opremljeni uređajima za blokadu ponovnog uključivanja.

Novom komandom za ponovno uključivanje, normalan rad može da počne tek nakon što su uređaji za blokadu ponovnog uključivanja namerno resetovani.

1.5.4. Upravljačke jedinice i jedinice za prikazivanje (displeji)

Kada se koriste upravljačke jedinice i jedinice za prikazivanje (displeji), one moraju da budu projektovane u skladu sa ergonomskim načelima kako bi se postigao najviši mogući nivo radne bezbednosti u pogledu rizika od eksplozije.

1.5.5. Zahtevi za uređaje s mernom funkcijom koji su namenjeni za zaštitu od eksplozije

U meri u kojoj se ovi uređaji odnose na opremu koja se upotrebljava u eksplozivnim atmosferama, ti uređaji moraju da budu projektovani i izrađeni tako da mogu da izdrže predvidive radne zahteve i posebne uslove upotrebe.

1.5.6. Prema potrebi, mora postojati mogućnost da se proverí tačnost očitavanja i pogodnost za korišćenje uređaja s mernom funkcijom.

1.5.7. Projektovanje uređaja s mernom funkcijom mora da uključuje faktor sigurnosti koji obezbeđuje da je prag aktiviranja alarma dovoljno udaljen od granica eksplozivnosti i/ili granica paljenja atmosfera koje se registruju, naročito uzimajući u obzir radne uslove postrojenja i moguća odstupanja (aberracije) mernog sistema.

1.5.8. Rizici koji nastaju zbog softvera

Pri projektovanju opreme, zaštitnih sistema i sigurnosnih uređaja kojima upravlja softver, posebna pažnja mora da se obrati na rizike koji nastaju zbog grešaka u softveru.

1.6. Uključivanje zahteva za bezbednost koji se odnose na sistem

1.6.1. Mora postojati mogućnost prebacivanja na ručno upravljanje radi isključivanja opreme i zaštitnih sistema uključenih u automatske procese kada odstupaju od predviđenih radnih uslova, pod uslovom da to ne ugrožava bezbednost.

1.6.2. Kada je pokrenut sistem isključivanja u slučaju opasnosti, akumulirana energija mora da se odvede što je pre i što je bezbednije moguće, ili da se izoluje tako da više ne predstavlja opasnost.

Ovo se ne primenjuje na elektrohemijski uskladištenu energiju.

1.6.3. Opasnosti koje nastaju zbog otkaza napajanja

Ako otkaz napajanja može da prouzrokuje dodatne rizike od opreme i zaštitnih sistema, mora da se omogući njihov bezbedan rad nezavisno od ostatka postrojenja.

1.6.4. Opasnosti koje proizlaze od priključaka

Oprema i zaštitni sistemi moraju da budu opremljeni odgovarajućim kablovskim i cevnim uvodom.

Kad su oprema i zaštitni sistemi namenjeni za upotrebu u kombinaciji sa drugom opremom i zaštitnim sistemima, njihova veza mora da bude bezbedna.

1.6.5. Postavljanje uređaja za upozorenje kao delova opreme

Kad su oprema ili zaštitni sistemi opremljeni detektorima ili alarmnim uređajima za praćenje nastanka eksplozivnih atmosfera, moraju biti priložena potrebna uputstva koja omogućavaju njihovo postavljanje na odgovarajuća mesta.

2. Dodatni zahtevi za opremu

2.0. Zahtevi primenjivi na opremu grupe I

2.0.1. Zahtevi primenjivi na opremu grupe I kategorije M 1

2.0.1.1. Oprema mora da bude projektovana i izrađena tako da se izvori paljenja ne aktiviraju, čak i u slučaju retkih nezgoda u vezi sa opremom.

Oprema mora da bude opremljena takvim sredstvima zaštite da:

- u slučaju otkaza jednog sredstva zaštite, najmanje još jedno nezavisno sredstvo obezbeđuje potreban nivo zaštite, ili
- da je potreban nivo zaštite obezbeđen u slučaju da se dva kvara dogode nezavisno jedan od drugog.

Po potrebi, ova oprema mora da bude opremljena dodatnim posebnim sredstvima zaštite.

Oprema mora da ostane funkcionalna u prisustvu eksplozivne atmosfere.

2.0.1.2. Po potrebi, oprema mora da bude izrađena tako da u nju ne može da prođe prašina.

2.0.1.3. Temperatura površine delova opreme mora da se održava znatno ispod temperature paljenja predvidive smeše vazduha i prašine kako bi se sprečilo paljenje raspršene prašine.

Oprema mora da bude projektovana tako da je otvaranje njenih delova koji mogu predstavljati izvor paljenja moguće samo u neaktivnom stanju ili u svojstveno bezbednim uslovima. U slučaju kada nije moguće da se oprema dovede u neaktivno stanje, proizvođač mora da postavi oznaku upozorenja na deo opreme koji se otvara. Ako je potrebno, oprema mora da ima dodatnu blokadu otvaranja.

2.0.2. *Zahtevi primenjivi na opremu grupe I kategorije M 2*

2.0.2.1. Oprema mora da bude opremljena sredstvima zaštite koji obezbeđuju da se izvori paljenja ne aktiviraju tokom uobičajenog rada, čak i pod otežanim uslovima rada, naročito onim koji nastaju pri grubom rukovanju i promenljivim uslovima okoline.

U slučaju nastanka eksplozivne atmosfere, mora postojati mogućnost da se ova oprema isključi sa izvora napajanja.

2.0.2.2. Oprema mora da bude projektovana tako da je otvaranje delova opreme koji mogu da predstavljaju izvor paljenja moguće samo u neaktivnom stanju ili preko odgovarajućih sistema blokade otvaranja. U slučaju kada nije moguće da se oprema dovede u neaktivno stanje, proizvođač mora da postavi oznaku upozorenja na deo opreme koji se otvara.

2.0.2.3. Za opasnosti od eksplozije koje su prouzrokovane prašinom, moraju da se ispune zahtevi primenjivi na opremu kategorije M 1.

2.1. *Zahtevi primenjivi na opremu grupe II kategorije 1*

2.1.1. *Eksplozivne atmosfere prouzrokovane gasovima, parama ili maglicama*

2.1.1.1. Oprema mora da bude projektovana i izrađena tako da se izvori paljenja ne aktiviraju, čak i u slučaju retkih nezgoda u vezi sa opremom.

Oprema mora da bude opremljena sredstvima zaštite tako da:

- u slučaju otkaza jednog sredstva zaštite najmanje još jedno nezavisno sredstvo obezbeđuje potreban nivo zaštite, ili
- da je potreban nivo zaštite obezbeđen u slučaju da se dva kvara dogode nezavisno jedan od drugog.

2.1.1.2. Kod opreme čije površine mogu da se zagreju moraju da se preduzmu mere koje obezbeđuju da navedena maksimalna temperatura površine ne bude prekoračena čak ni u najnepovoljnijim okolnostima.

Porasti temperature prouzrokovani akumulacijom toplote i hemijskim reakcijama takođe moraju da se uzmu u obzir.

2.1.1.3. Oprema mora da bude projektovana tako da je otvaranje delova opreme koji mogu da predstavljaju izvor paljenja moguće samo u neaktivnom ili u svojstveno bezbednom stanju. U slučaju kada nije moguće da se oprema dovede u neaktivno stanje, proizvođač mora da postavi oznaku upozorenja na deo opreme koji se otvara.

Prema potrebi, oprema mora da bude opremljena odgovarajućom dodatnom blokadom otvaranja.

2.1.2. *Eksplozivne atmosfere prouzrokovane smešom vazduha i prašine*

2.1.2.1. Oprema mora da bude projektovana i izrađena tako da čak i u slučaju retkih nezgoda u vezi sa opremom, ne dolazi do paljenja smeše vazduha i prašine.

Oprema mora da bude opremljena sredstvima zaštite tako da:

- u slučaju otkaza jednog sredstva zaštite najmanje još jedno nezavisno sredstvo obezbeđuje potreban nivo zaštite, ili
- da je potreban nivo zaštite obezbeđen u slučaju da se dva kvara dogode nezavisno jedan od drugog.

2.1.2.2. Prema potrebi, oprema mora da bude projektovana tako da prašina može da uđe ili izađe iz opreme samo na posebno određenim mestima.

Ovaj zahtev takođe moraju da ispunjavaju i kablovski uvodi i priključni delovi.

2.1.2.3. Temperature površine delova opreme moraju da se održavaju znatno ispod temperature paljenja predvidivih smeša vazduha i prašine kako bi se sprečilo paljenje raspršene prašine.

2.1.2.4. Za bezbedno otvaranje delova opreme, primenjuje se zahtev iz tačke 2.1.1.3. ovog priloga.

2.2. *Zahtevi primenjivi na opremu grupe II kategorije 2*

2.2.1. *Eksplozivne atmosfere prouzrokovane gasovima, parama ili maglicama*

2.2.1.1. Oprema mora da bude projektovana i izrađena tako da spreči pojavu izvora paljenja, čak i u slučaju čestih smetnji ili kvarova opreme tokom rada, koji obično moraju da se uzmu u obzir.

2.2.1.2. Delovi opreme moraju da budu projektovani i izrađeni tako da njihove navedene temperature površine ne budu prekoračene, čak ni u slučaju rizika koji proizlaze iz neuobičajenih situacija koje je proizvođač predvideo.

2.2.1.3. Oprema mora da bude projektovana tako da je otvaranje delova opreme koji mogu da predstavljaju izvor paljenja moguće samo u neaktivnom stanju ili preko odgovarajućih blokada otvaranja. U slučaju kada nije moguće da se oprema dovede u neaktivno stanje, proizvođač mora da postavi oznaku upozorenja na deo opreme koji se otvara.

2.2.2. Eksplozivne atmosfere prouzrokovane smešom vazduha i prašine

2.2.2.1. Oprema mora da bude projektovana i izrađena tako da se spreči paljenje smeše vazduha i prašine, čak i u slučaju čestih smetnji ili kvarova opreme tokom rada, koji obično moraju da se uzmu u obzir.

2.2.2.2. Za temperature površine, primenjuje se zahtev iz tačke 2.1.2.3. ovog priloga.

2.2.2.3. Za zaštitu od prašine, primenjuje se zahtev iz tačke 2.1.2.2. ovog priloga.

2.2.2.4. Za bezbedno otvaranja delova opreme, primenjuje se zahtev iz tačke 2.2.1.3. ovog priloga.

2.3. Zahtevi primenjivi na opremu grupe II kategorije 3

2.3.1. Eksplozivne atmosfere prouzrokovane gasovima, parama ili maglicama

2.3.1.1. Oprema mora da bude projektovana i izrađena tako da spreči predvidive izvore paljenja koji mogu da se dogode tokom uobičajenog rada.

2.3.1.2. Temperature površine ne smeju da prekorače navedene maksimalne temperature površine u predviđenim radnim uslovima. U izuzetnim okolnostima mogu da se dozvole više temperature, samo ako proizvođač usvoji posebne dodatne zaštitne mere.

2.3.2. Eksplozivne atmosfere prouzrokovane smešom vazduha i prašine

2.3.2.1. Oprema mora da bude projektovana i izrađena tako da smeše vazduha i prašine ne mogu da zapale predvidivi izvori paljenja koji verovatno postoje tokom uobičajenog rada.

2.3.2.2. Za temperature površine, primenjuje se zahtev iz tačke 2.1.2.3. ovog priloga.

2.3.2.3. Oprema, uključujući kablovske uvode i priključne delove, mora da bude izrađena tako da prašina, uzimajući u obzir veličinu čestica prašine, ne može da proizvede eksplozivne smeše sa vazduhom, niti da stvori opasne naslage unutar opreme.

3. Dodatni zahtevi za zaštitne sisteme

3.0. Opšti zahtevi

3.0.1. Zaštitni sistemi moraju da budu dimenzionisani tako da smanje dejstvo eksplozija na dovoljan nivo bezbednosti.

3.0.2. Zaštitni sistemi moraju da budu projektovani i pogodni za postavljanje tako da spreče širenje eksplozija opasnim lančanim reakcijama i naglim širenjima požara, kao i da spreče pretvaranja početnih eksplozija u detonacije.

3.0.3. U slučaju otkaza napajanja, zaštitni sistemi moraju da zadrže sposobnost funkcionisanja dovoljno dugo da se izbegnu opasne situacije.

3.0.4. Zaštitni sistemi ne smeju da otkazu usled spoljnih uticaja.

3.1. Planiranje i projektovanje

3.1.1. Svojstva materijala

Maksimalni pritisak i temperatura, koji treba da se uzmu u obzir prilikom planiranja svojstava materijala, jesu očekivani pritisak tokom eksplozije u ekstremnim radnim uslovima i predviđeni toplotni efekat zagrevanja plamenom.

3.1.2. Zaštitni sistemi koji su projektovani tako da izdrže ili zadrže eksploziju moraju da budu u stanju da podnesu udarni talas koji nastane, bez narušavanja integriteta sistema.

3.1.3. Pribor priključen na zaštitne sisteme mora da bude sposoban da izdrži očekivani maksimalni pritisak eksplozije, bez gubitka sposobnosti funkcionisanja.

3.1.4. Pri planiranju i projektovanju zaštitnih sistema, moraju da se uzmu u obzir reakcije koje proizvodi pritisak u perifernoj opremi i priključenim cevima.

3.1.5. Sistemi za rasterećenje (oslobađanje) pritiska

Ako postoji verovatnoća da će naprezanja zaštitnih sistema prevazići čvrstoću njihove konstrukcije, pri projektovanju moraju da se predvide odgovarajući uređaji za rasterećenje (oslobađanje) pritiska koji ne ugrožavaju lica u blizini.

3.1.6. Sistemi za suzbijanje eksplozija

Sistemi za suzbijanje eksplozija moraju da budu planirani i projektovani tako da na početnu eksploziju, u slučaju nezgode, reaguju u najranijoj mogućoj fazi, kao i da je što efikasnije suzbiju, uzimajući u obzir maksimalnu brzinu porasta pritiska i maksimalni pritisak eksplozije.

3.1.7. *Sistemi za odvajanje eksplozije*

Sistemi za odvajanje namenjeni da u slučaju početne eksplozije, pomoću odgovarajućih uređaja, najbrže moguće odvoje određenu opremu, moraju da se planiraju i projektuju tako da ostanu otporni na prenos unutrašnjeg paljenja i da zadrže svoju mehaničku čvrstoću u radnim uslovima.

3.1.8. Zaštitni sistemi moraju da budu sposobni za uključivanje u strujno kolo sa odgovarajućim pragom alarmiranja tako da, ako je potrebno, zaustave proizvodni proces, kao i da obustave rad delova opreme koji više ne mogu bezbedno da funkcionišu.

Prilog 3
MODUL V: PREGLED TIPa

1. Pregled tipa je deo postupka ocenjivanja usaglašenosti kojim imenovano telo pregleda tehnički projekat proizvoda i verifikuje i potvrđuje da tehnički projekat proizvoda ispunjava zahteve iz ovog pravilnika, koji se na taj proizvod primenjuju.

2. Pregled tipa se sprovodi putem pregleda uzorka završenog proizvoda, reprezentativnog za predviđenu proizvodnju (proizvodni tip).

3. Proizvođač podnosi zahtev za pregled tipa samo jednom imenovanom telu po svom izboru.

Zahtev mora da sadrži:

1) ime i adresu proizvođača i ime i adresu njegovog zastupnika, ako on podnosi zahtev;

2) pisanu izjavu da zahtev nije podnet drugom imenovanom telu;

3) tehničku dokumentaciju. Tehnička dokumentacija mora da omogući da se oceni usaglašenost proizvoda sa zahtevima iz ovog pravilnika koji se na taj proizvod primenjuju, kao i da obuhvati odgovarajuću analizu i procenu rizika. Tehnička dokumentacija mora da sadrži precizno navedene zahteve koji se na proizvod primenjuju, a u meri u kojoj je potrebno za ocenjivanje usaglašenosti, dokumentacija mora da obuhvati projekat, izradu i rad proizvoda, i da sadrži najmanje sledeće:

- opšti opis proizvoda;

- projektne i radioničke crteže i šeme spajanja komponenata, podsklopova, strujnih kola itd.;

- opise i objašnjenja neophodna za razumevanje navedenih crteža i šema, kao i rada proizvoda;

- listu harmonizovanih standarda, primenjenih u celosti ili delimično, a ako ti standardi nisu primenjeni, opise sa pratećim dokazima o adekvatnosti primenjenih rešenja za ispunjavanje bitnih zahteva za zdravlje i bezbednost iz ovog pravilnika, uključujući i listu drugih relevantnih tehničkih specifikacija koje su primenjene. U slučaju delimične primene harmonizovanih standarda, u tehničkoj dokumentaciji navodi se koji su delovi primenjeni;

- rezultate izvedenih projektnih proračuna, sprovedenih ispitivanja, itd.;

- izveštaje o ispitivanju;

4) uzorak proizvoda reprezentativan za predviđenu proizvodnju. Imenovano telo može tražiti dodatne uzorke ako su potrebni za sprovođenje programa ispitivanja.

4. Imenovano telo:

4.1. pregleda tehničku dokumentaciju, proverava da li je uzorak izrađen u skladu sa tehničkom dokumentacijom i identifikuje elemente koji su projektovani u skladu sa primenjivim odredbama odgovarajućih harmonizovanih standarda, kao i elemente koji su projektovani u skladu sa drugim relevantnim tehničkim specifikacijama;

4.2. obavlja ili obezbeđuje da budu obavljeni odgovarajući pregledi i ispitivanja u cilju provere, kada je proizvođač odlučio da primeni rešenja iz odgovarajućih harmonizovanih standarda, da li su ta rešenja ispravno primenjena;

4.3. obavlja ili obezbeđuje da budu obavljeni odgovarajući pregledi i ispitivanja u cilju provere, kada nisu primenjena rešenja iz odgovarajućih harmonizovanih standarda, da li su rešenja koja je usvojio proizvođač primenjujući druge relevantne tehničke specifikacije usaglašena sa bitnim zahtevima iz ovog pravilnika;

4.4. dogovara sa podnosiocem zahteva lokaciju na kojoj će biti obavljeni pregledi i ispitivanja.

5. Imenovano telo sačinjava izveštaj o proceni u kome navodi aktivnosti sprovedene u skladu sa tačkom 4. ovog priloga i rezultate tih aktivnosti. Ne dovodeći u pitanje obaveze prema organu nadležnom za imenovanje, imenovano telo može da objavi sadržaj sačinjenog izveštaja, u celosti ili delimično, isključivo uz prethodno pribavljenu saglasnost proizvođača.

6. Ako tip ispunjava primenjive zahteve iz ovog pravilnika, imenovano telo izdaje proizvođaču sertifikat o pregledu tipa. Ovaj sertifikat mora da sadrži ime i adresu proizvođača, zaključke pregleda, uslove, ako ih ima, za njegovo važenje, kao i podatke potrebne za identifikaciju odobrenog tipa. Sertifikat o pregledu tipa može da sadrži i jedan ili više priloga.

Sertifikat o pregledu tipa i njegovi prilozi moraju da sadrže sve relevantne informacije koje omogućavaju proveru usaglašenosti izrađenih proizvoda sa pregledanim tipom, kao i kontrole tokom upotrebe.

Ako tip ne ispunjava primenjive zahteve iz ovog pravilnika, imenovano telo odbija izdavanje sertifikata o pregledu tipa i o tome obaveštava podnosioca zahteva, navodeći detaljne razloge za odbijanje.

7. Imenovano telo mora uvek da bude informisano o najsavremenijim opšteprihvaćenim tehničko-tehnološkim saznanjima koje ukazuju da odobreni tip možda više nije usaglašen sa odgovarajućim zahtevima iz ovog pravilnika, i utvrđuje da li ta saznanja zahtevaju dalja ispitivanja, o čemu obaveštava proizvođača.

Proizvođač mora da obavesti imenovano telo, koje čuva tehničku dokumentaciju u vezi sa sertifikatom o pregledu tipa, o svim izmenama odobrenog tipa koje mogu da utiču na usaglašenost proizvoda sa bitnim zahtevima iz ovog pravilnika ili na uslove važenja tog sertifikata. Ovakve izmene odobrenog tipa zahtevaju izdavanje dodatnog odobrenja u obliku dodatka na originalni sertifikat o pregledu tipa.

8. Imenovano telo mora da obaveštava organ nadležan za imenovanje o izdatim ili povučenim sertifikatima o pregledu tipa i/ili njihovim dodacima, kao i da mu, periodično ili na zahtev, dostavlja liste sertifikata i/ili njihovih dodataka koje je odbilo da izda, povuklo, suspendovalo ili na drugi način ograničilo.

Imenovano telo mora da obaveštava druga imenovana tela o sertifikatima o pregledu tipa i/ili njihovim dodacima koje je odbilo da izda, koje je povuklo, suspendovalo ili na drugi način ograničilo, a na njihov zahtev, i o sertifikatima i/ili njihovim dodacima koje je izdalo.

Imenovano telo, na zahtev nadležnih organa i drugih imenovanih tela, dostavlja kopije sertifikata o pregledu tipa i/ili njihovih dodataka. Na zahtev nadležnih organa, imenovano telo dostavlja i kopije tehničke dokumentacije i rezultata pregleda i ispitivanja koje je sprovedo. Imenovano telo mora da čuva primerak sertifikata o pregledu tipa, njegovih priloga i dodataka, kao i tehničku dokumentaciju, uključujući i dokumentaciju koju je dostavio proizvođač, najmanje do isteka roka važenja sertifikata.

9. Proizvođač mora da čuva primerak sertifikata o pregledu tipa, njegovih priloga i dodataka, zajedno sa tehničkom dokumentacijom, i da ih učini dostupnim na zahtev nadležnih organa, najmanje deset godina nakon stavljanja proizvoda na tržište.

10. Zastupnik

Zastupnik proizvođača, u ime proizvođača i na njegovu odgovornost, može da podnese zahtev iz tačke 3. ovog priloga, kao i da izvršava obaveze iz tač. 7. i 9. ovog priloga, ako je to određeno ovlašćenjem koje je proizvođač izdao zastupniku.

Prilog 4

MODUL D: USAGLAŠENOST SA TIPOM NA OSNOVU OBEZBEĐIVANJA KVALITETA PROIZVODNJE

1. Usaglašenost sa tipom na osnovu obezbeđivanja kvaliteta proizvodnje je deo postupka ocenjivanja usaglašenosti kojim proizvođač ispunjava obaveze iz tač. 2. i 5. ovog priloga i obezbeđuje i izjavljuje, isključivo na svoju odgovornost, da su predmetni proizvodi usaglašeni sa tipom koji je opisan u sertifikatu o pregledu tipa i da ispunjavaju zahteve iz ovog pravilnika koji se na te proizvode primenjuju.

2. Proizvodnja

Proizvođač mora da ima odobren sistem kvaliteta za proizvodnju, završno kontrolisanje i ispitivanje predmetnih proizvoda u skladu sa tačkom 3. ovog priloga, i podleže nadzoru od strane imenovanog tela u skladu sa tačkom 4. ovog priloga.

3. Sistem kvaliteta

3.1. Proizvođač podnosi zahtev za ocenjivanje svog sistema kvaliteta za predmetne proizvode imenovanom telu po svom izboru.

Zahtev mora da sadrži:

- ime i adresu proizvođača i ime i adresu njegovog zastupnika, ako on podnosi zahtev;
- pisanu izjavu da zahtev nije podnet drugom imenovanom telu;
- sve relevantne informacije o predviđenoj kategoriji proizvoda;
- dokumentaciju koja se odnosi na sistem kvaliteta;
- tehničku dokumentaciju o odobrenom tipu i kopiju sertifikata o pregledu tipa.

3.2. Sistem kvaliteta mora da obezbedi usaglašenost proizvoda sa tipom koji je opisan u sertifikatu o pregledu tipa i sa zahtevima iz ovog pravilnika koji se na te proizvode primenjuju.

Svi elementi, zahtevi i odredbe koje je proizvođač usvojio dokumentuju se na sistematičan i uredan način u obliku pisanih procedura, postupaka i uputstava.

Dokumentacija o sistemu kvaliteta mora da omogući dosledno tumačenje procedura, planova, uputstava i zapisa o sistemu kvaliteta.

Dokumentacija o sistemu kvaliteta, naročito, sadrži sledeće opise:

- ciljeva kvaliteta i organizacione strukture, odgovornosti i ovlašćenja rukovodstva u pogledu kvaliteta proizvoda;
- odgovarajućih tehnika, procesa i sistematskih mera, koje će se koristiti u proizvodnji, kontroli kvaliteta i obezbeđenju kvaliteta;
- pregleda i ispitivanja koji će biti sprovedeni pre, za vreme i nakon proizvodnje, kao i učestalost kojom će se oni sprovoditi;
- zapisa sistema kvaliteta, kao što su izveštaji o kontrolisanju, podaci o ispitivanju, podaci o etaloniranju, izveštaji o kvalifikacijama relevantnog osoblja, itd.;
- načina za nadgledanje postizanja zahtevanog kvaliteta proizvoda i efektivnog sprovođenja sistema kvaliteta.

3.3. Imenovano telo ocenjuje sistem kvaliteta kako bi utvrdilo da li ispunjava zahteve iz tačke 3.2. ovog priloga.

Ono će pretpostaviti usaglašenost sa tim zahtevima za elemente sistema kvaliteta koji su usaglašeni sa odgovarajućim zahtevima relevantnog harmonizovanog standarda.

Ocenjivački tim imenovanog tela, pored iskustva u oblasti sistema kvaliteta, mora da ima najmanje jednog člana sa iskustvom ocenjivanja u oblasti predmetnog proizvoda i proizvodne tehnologije, kao i znanje o primenjivim zahtevima iz ovog pravilnika.

Ocenjivanje uključuje ocenjivačku posetu prostorijama proizvođača. Ocenjivački tim pregleda dokumentaciju iz tačke 3.1. alineja peta ovog priloga, kako bi se uverio u sposobnost proizvođača da identifikuje relevantne zahteve iz ovog pravilnika i da sprovede neophodne preglede i ispitivanja u cilju obezbeđivanja usaglašenosti predmetnog proizvoda sa tim zahtevima.

O odluci kojom se ocenjuje sistem kvaliteta, obaveštava se proizvođač. Obaveštenje mora da sadrži zaključke ocenjivanja i obrazloženu odluku o oceni.

3.4. Proizvođač mora da ispunjava obaveze koje proizlaze iz odobrenog sistema kvaliteta, kao i da održava sistem tako da on ostane adekvatan i efikasan.

3.5. Proizvođač mora da obavesti imenovano telo koje je odobrilo sistem kvaliteta o svakoj planiranoj promeni u tom sistemu.

Imenovano telo ocenjuje sve predložene promene i odlučuje o tome da li će izmenjeni sistem kvaliteta i dalje ispunjavati zahteve iz tačke 3.2. ovog priloga ili će biti potrebno ponovno ocenjivanje.

Imenovano telo obaveštava proizvođača o svojoj odluci. Obaveštenje mora da sadrži zaključke pregleda i obrazloženu odluku o oceni.

4. Nadzor odobrenog sistema kvaliteta od strane imenovanog tela

4.1. Svrha nadzora je da obezbedi da proizvođač u potpunosti ispunjava sve obaveze koje proizlaze iz odobrenog sistema kvaliteta.

4.2. Proizvođač, za potrebe ocene, omogućava imenovanom telu pristup prostorijama, odnosno mestima za proizvodnju, kontrolisanje, ispitivanje i skladištenje, i pruža mu sve potrebne informacije, a naročito:

- dokumentaciju o sistemu kvaliteta;
- zapise sistema kvaliteta, kao što su izveštaji o kontrolisanju i podaci o ispitivanju, podaci o etaloniranju, izveštaji o kvalifikacijama relevantnog osoblja, itd.

4.3. Imenovano telo periodično obavlja provere kako bi se uverilo da proizvođač održava i primenjuje sistem kvaliteta, i dostavlja proizvođaču izveštaj o proveru.

4.4. Imenovano telo može da sprovodi i nenajavljene posete proizvođaču, prilikom kojih, ako je potrebno, može da sprovodi ispitivanja ili da se stara da ona budu sprovedena kako bi se uverilo da sistem kvaliteta funkcioniše pravilno. Imenovano telo dostavlja proizvođaču izveštaj o poseti, kao i izveštaj o ispitivanjima ako su ona sprovedena.

5. Znak usaglašenosti, deklaracija o usaglašenosti i izjava o usaglašenosti

5.1. Proizvođač stavlja znak usaglašenosti i, pod odgovornošću imenovanog tela iz tačke 3.1. ovog priloga, identifikacioni broj tog tela, na svaki pojedinačan proizvod, osim ako je u pitanju komponenta, koji je usaglašen sa tipom opisanim u sertifikatu o pregledu tipa i koji ispunjava primenjive zahteve iz ovog pravilnika.

5.2. Proizvođač sačinjava deklaraciju o usaglašenosti za svaki model proizvoda, osim ako je u pitanju komponenta, i čuva je tako da bude dostupna na zahtev nadležnih organa, najmanje deset godina nakon stavljanja proizvoda na tržište. U deklaraciji o usaglašenosti navodi se model proizvoda za koji je sačinjena.

Kopija deklaracije o usaglašenosti prati svaki proizvod, osim ako je u pitanju komponenta.

5.3. Proizvođač sačinjava izjavu o usaglašenosti za svaki model komponente i čuva je tako da bude dostupna na zahtev nadležnih organa, najmanje deset godina nakon stavljanja komponente na tržište. U izjavi o usaglašenosti navodi se model komponente za koji je sačinjena. Kopija izjave o usaglašenosti prati svaku komponentu.

6. Proizvođač, najmanje deset godina nakon stavljanja proizvoda na tržište, čuva i čini dostupnom nadležnim organima:

- dokumentaciju iz tačke 3.1. ovog priloga;
- podatke o promeni sistema kvaliteta iz tačke 3.5. ovog priloga, kako je odobrena;
- odluke i izveštaje imenovanog tela iz tač. 3.5, 4.3. i 4.4. ovog priloga.

7. Imenovano telo mora da obaveštava organ nadležan za imenovanje o izdatim ili povučenim odobrenjima sistema kvaliteta, kao i da mu, periodično ili na zahtev, dostavlja liste odobrenja sistema kvaliteta koje je odbilo da izda, povuklo, suspendovalo ili na drugi način ograničilo.

Imenovano telo mora da obaveštava druga imenovana tela o odobrenjima sistema kvaliteta koje je odbilo da izda, koje je povuklo, suspendovalo ili na drugi način ograničilo, a na njihov zahtev i o odobrenjima sistema kvaliteta koje je izdalo.

8. Zastupnik

Obaveze proizvođača iz tač. 3.1, 3.5, 5. i 6. ovog priloga, u njegovo ime i na njegovu odgovornost, može da ispuni njegov zastupnik, ako je to određeno ovlašćenjem koje je proizvođač izdao zastupniku.

Prilog 5
MODUL F: USAGLAŠENOST SA TIPOM NA OSNOVU VERIFIKACIJE PROIZVODA

1. Usaglašenost sa tipom na osnovu verifikacije proizvoda je deo postupka ocenjivanja usaglašenosti kojim proizvođač ispunjava obaveze iz tač. 2, 5. i 6. ovog priloga i obezbeđuje i izjavljuje, isključivo na sopstvenu odgovornost, da su predmetni proizvodi, koji podležu odredbama iz tačke 3. ovog priloga, usaglašeni sa tipom koji je opisan u sertifikatu o pregledu tipa i da ispunjavaju zahteve iz ovog pravilnika koji se na te proizvode primenjuju.

2. Proizvodnja

Proizvođač preduzima sve mere koje su potrebne da proizvodni proces i njegovo nadgledanje obezbede usaglašenost izrađenih proizvoda sa tipom koji je opisan u sertifikatu o pregledu tipa i sa zahtevima iz ovog pravilnika koji se na te proizvode primenjuju.

3. Verifikacija

Imenovano telo koje izabere proizvođač sprovodi odgovarajuće preglede i ispitivanja kako bi proverilo usaglašenost izrađenih proizvoda sa tipom koji je opisan u sertifikatu o pregledu tipa i odgovarajućim zahtevima iz ovog pravilnika.

Pregledi i ispitivanja kojima se proverava usaglašenost proizvoda sa odgovarajućim zahtevima moraju da budu sprovedena pregledom i ispitivanjem svakog proizvoda saglasno tački 4. ovog priloga.

4. Verifikacija pregledom i ispitivanjem svakog proizvoda

4.1. Svaki proizvod mora da se pojedinačno pregleda i obavljaju se ispitivanja utvrđena odgovarajućim harmonizovanim standardima i/ili istovetna (ekvivalentna) ispitivanja iz drugih odgovarajućih tehničkih specifikacija u cilju provere njegove usaglašenosti sa tipom koji je opisan u sertifikatu o pregledu tipa i sa odgovarajućim zahtevima iz ovog pravilnika.

U odsustvu odgovarajućih harmonizovanih standarda, imenovano telo odlučuje o odgovarajućim ispitivanjima koja je potrebno sprovesti.

4.2. Imenovano telo izdaje sertifikat o usaglašenosti u vezi sa obavljenim ispitivanjima, i stavlja ili obezbeđuje da se, pod odgovornošću tog tela, stavi njegov identifikacioni broj na svaki odobreni proizvod.

Proizvođač čuva sertifikate o usaglašenosti dostupnima nadležnim organima najmanje 10 godina nakon stavljanja proizvoda na tržište.

5. Znak usaglašenosti, deklaracija o usaglašenosti i izjava o usaglašenosti

5.1. Proizvođač stavlja znak usaglašenosti i, pod odgovornošću imenovanog tela iz tačke 3. ovog priloga, identifikacioni broj tog tela, na svaki pojedinačan proizvod, osim ako je u pitanju komponenta, koji je usaglašen sa tipom opisanim u sertifikatu o pregledu tipa i koji ispunjava primenjive zahteve iz ovog pravilnika.

5.2. Proizvođač sačinjava deklaraciju o usaglašenosti za svaki model proizvoda, osim ako je u pitanju kompenenta, i čuva je tako da bude dostupna na zahtev nadležnih organa, najmanje deset godina nakon stavljanja proizvoda na tržište. U deklaraciji o usaglašenosti navodi se model proizvoda za koji je sačinjena.

Kopija deklaracije o usaglašenosti prati svaki proizvod, osim ako je u pitanju komponenta.

Ako je imenovano telo iz tačke 3. saglasno, i pod odgovornošću tog tela, proizvođač može da stavlja na proizvode, osim ako su u pitanju komponente, i identifikacioni broj tog tela.

5.3. Proizvođač sačinjava izjavu o usaglašenosti za svaki model komponente i čuva je tako da bude dostupna na zahtev nadležnih organa, najmanje deset godina nakon stavljanja komponente na tržište. U izjavi o usaglašenosti navodi se model komponente za koji je sačinjena. Kopija izjave o usaglašenosti prati svaku komponentu.

6. Ako se sa tim saglasi imenovano telo iz tačke 3. ovog priloga, proizvođač može da stavlja identifikacioni broj tog tela na proizvode i tokom proizvodnog procesa.

7. Zastupnik

Obaveze proizvođača, osim obaveze iz tačke 2. ovog priloga, u njegovo ime i na njegovu odgovornost, može da ispuni njegov zastupnik, ako je to određeno ovlašćenjem koje je proizvođač izdao zastupniku.

Prilog 6

MODUL C1: USAGLAŠENOST SA TIPOM NA OSNOVU INTERNE KONTROLE PROIZVODNJE I NADGLEDANOG ISPITIVANJA PROIZVODA

1. Usaglašenost sa tipom na osnovu interne kontrole proizvodnje i nadgledanog ispitivanja proizvoda je deo postupka ocenjivanja usaglašenosti kojim proizvođač ispunjava obaveze iz tač. 2, 3. i 4. ovog priloga i obezbeđuje i izjavljuje, isključivo na sopstvenu odgovornost, da su predmetni proizvodi usaglašeni sa tipom koji je opisan u sertifikatu o pregledu tipa i da ispunjavaju zahteve iz ovog pravilnika koji se na taj proizvod primenjuju.

2. Proizvodnja

Proizvođač preduzima sve mere koje su potrebne da proizvodni proces i njegovo nadgledanje obezbede usaglašenost izrađenih proizvoda sa tipom koji je opisan u sertifikatu o pregledu tipa i sa zahtevima iz ovog pravilnika koji se na te proizvode primenjuju.

3. Provere proizvoda

Za svaki pojedinačno izrađen proizvod, proizvođač sprovodi ili se stara da u njegovo ime bude sprovedeno ispitivanje, ili više različitih ispitivanja, u vezi sa jednim ili više aspekata proizvoda, kako bi se proverila njegova usaglašenost sa tipom koji je opisan u sertifikatu o pregledu tipa i odgovarajućim zahtevima iz ovog pravilnika. Ispitivanja se sprovode pod odgovornošću imenovanog tela po izboru proizvođača.

Proizvođač tokom procesa proizvodnje, pod odgovornošću imenovanog tela, stavlja na proizvode identifikacioni broj tog tela.

4. Znak usaglašenosti, deklaracija o usaglašenosti i izjava o usaglašenosti

4.1. Proizvođač stavlja znak usaglašenosti na svaki pojedinačan proizvod, osim ako je u pitanju komponenta, koji je usaglašen sa tipom opisanim u sertifikatu o pregledu tipa i koji ispunjava primenjive zahteve iz ovog pravilnika.

4.2. Proizvođač sačinjava deklaraciju o usaglašenosti za model proizvoda, osim ako je u pitanju komponenta, i čuva je tako da bude dostupna na zahtev nadležnih organa, najmanje deset godina nakon stavljanja proizvoda na tržište. U deklaraciji o usaglašenosti navodi se model proizvoda za koji je sačinjena.

Kopija deklaracije o usaglašenosti prati svaki proizvod, osim ako je u pitanju komponenta.

4.3. Proizvođač sačinjava izjavu o usaglašenosti za svaki model komponente i čuva je tako da bude dostupna na zahtev nadležnih organa, najmanje deset godina nakon stavljanja komponente na tržište. U izjavi o usaglašenosti navodi se model komponente za koji je sačinjena. Kopija izjave o usaglašenosti prati svaku komponentu.

5. Zastupnik

Obaveze proizvođača iz tačke 4. ovog priloga, u njegovo ime i na njegovu odgovornost, može da ispuni njegov zastupnik, ako je to određeno ovlašćenjem koje je proizvođač izdao zastupniku.

Prilog 7

MODUL E: USAGLAŠENOST SA TIPOM NA OSNOVU OBEZBEĐIVANJA KVALITETA PROIZVODA

1. Usaglašenost sa tipom na osnovu obezbeđivanja kvaliteta proizvoda je deo postupka ocenjivanja usaglašenosti kojim proizvođač ispunjava obaveze iz tač. 2. i 5. ovog priloga i obezbeđuje i izjavljuje, isključivo na sopstvenu odgovornost, da su predmetni proizvodi usaglašeni sa tipom koji je opisan u sertifikatu o pregledu tipa i da ispunjavaju zahteve iz ovog pravilnika koji se na te proizvode primenjuju.

2. Proizvodnja

Proizvođač mora da ima odobren sistem kvaliteta za završnu kontrolu i ispitivanje predmetnih proizvoda u skladu sa tačkom 3. ovog priloga, i podleže nadzoru od strane imenovanog tela u skladu sa tačkom 4. ovog priloga.

3. Sistem kvaliteta

3.1. Proizvođač podnosi zahtev za ocenjivanje svog sistema kvaliteta za predmetne proizvode imenovanom telu po svom izboru.

Zahtev mora da sadrži:

- ime i adresu proizvođača i ime i adresu njegovog zastupnika, ako on podnosi zahtev;
- pisanu izjavu da zahtev nije podnet drugom imenovanom telu;
- sve relevantne informacije o predviđenoj kategoriji proizvoda;
- dokumentaciju koja se odnosi na sistem kvaliteta;
- tehničku dokumentaciju o odobrenom tipu i kopiju sertifikata o pregledu tipa.

3.2. Sistem kvaliteta mora da obezbedi usaglašenost proizvoda sa tipom koji je opisan u sertifikatu o pregledu tipa i sa primenjivim zahtevima iz ovog pravilnika.

Svi elementi, zahtevi i odredbe koje je proizvođač usvojio dokumentuju se na sistematičan i uredan način u obliku pisanih procedura, postupaka i uputstava.

Dokumentacija o sistemu kvaliteta mora da omogući dosledno tumačenje procedura, planova, uputstava i zapisa o sistemu kvaliteta.

Dokumentacija o sistemu kvaliteta sadrži, naročito sledeće opise:

- ciljeva kvaliteta i organizacione strukture, odgovornosti i ovlašćenja rukovodstva u pogledu kvaliteta proizvoda;
- pregleda i ispitivanja koji će biti sprovedeni nakon proizvodnje;
- zapisa sistema kvaliteta, kao što su izveštaji o kontrolisanju, podaci o ispitivanju, podaci o etaloniranju, izveštaji o kvalifikacijama relevantnog osoblja, itd.;
- načina za nadgledanje efektivnog sprovođenja sistema kvaliteta.

3.3. Imenovano telo ocenjuje sistem kvaliteta kako bi utvrdilo da li on ispunjava zahteve iz tačke 3.2. ovog priloga.

Ono će pretpostaviti usaglašenost sa tim zahtevima za elemente sistema kvaliteta koji su usaglašeni sa odgovarajućim zahtevima relevantnog harmonizovanog standarda.

Ocenjivački tim imenovanog tela, pored iskustva u oblasti sistema kvaliteta, mora da ima najmanje jednog člana sa iskustvom ocenjivanja u oblasti predmetnog proizvoda i proizvodne tehnologije, kao i znanje o primenjivim zahtevima iz ovog pravilnika.

Ocenjivanje uključuje ocenjivačku posetu prostorijama proizvođača. Ocenjivački tim pregleda dokumentaciju iz tačke 3.1. alineja peta ovog priloga, kako bi se uverio u sposobnost proizvođača da identifikuje relevantne zahteve iz ovog pravilnika i da sprovede neophodne preglede i ispitivanja u cilju obezbeđivanja usaglašenosti predmetnog proizvoda sa tim zahtevima.

O odluci kojom se ocenjuje sistem kvaliteta, obaveštava se proizvođač. Obaveštenje mora da sadrži zaključke ocenjivanja i obrazloženu odluku o oceni.

3.4. Proizvođač mora da ispunjava obaveze koje proizlaze iz odobrenog sistema kvaliteta, kao i da održava sistem tako da on ostane adekvatan i efikasan.

3.5. Proizvođač mora da obavesti imenovano telo koje je odobrilo sistem kvaliteta o svakoj planiranoj promeni u tom sistemu.

Imenovano telo ocenjuje predložene promene i odlučuje o tome da li će izmenjeni sistem kvaliteta i dalje ispunjavati zahteve iz tačke 3.2. ovog priloga ili će biti potrebno ponovno ocenjivanje.

Imenovano telo obaveštava proizvođača o svojoj odluci. Obaveštenje mora da sadrži zaključke pregleda i obrazloženu odluku o oceni.

4. Nadzor odobrenog sistema kvaliteta od strane imenovanog tela

4.1. Svrha nadzora je da obezbedi da proizvođač u potpunosti ispunjava sve obaveze koje proizlaze iz odobrenog sistema kvaliteta.

4.2. Proizvođač, za potrebe ocene, mora da omogućiti imenovanom telu pristup prostorijama, odnosno mestima za proizvodnju, kontrolisanje, ispitivanje i skladištenje, i pruža mu sve potrebne informacije, a naročito:

- dokumentaciju o sistemu kvaliteta;

- zapise sistema kvaliteta, kao što su izveštaji o kontrolisanju i podaci o ispitivanju, podaci o etaloniranju, izveštaji o kvalifikacijama relevantnog osoblja, itd.

4.3. Imenovano telo periodično obavlja ocenjivanje kako bi se uverilo da proizvođač održava i primenjuje sistem kvaliteta, i dostavlja proizvođaču izveštaj o ocenjivanju.

4.4. Imenovano telo može da sprovodi i nenajavljene posete proizvođaču, prilikom kojih, ako je potrebno, može da sprovede ispitivanja proizvoda ili da obezbedi da ona budu sprovedena kako bi se uverilo da sistem kvaliteta funkcioniše pravilno.

Imenovano telo dostavlja proizvođaču izveštaj o poseti, kao i izveštaj o ispitivanju, ako su sprovedena ispitivanja.

5. Znak usaglašenosti, deklaracija o usaglašenosti i izjava o usaglašenosti

5.1. Proizvođač stavlja znak usaglašenosti i, pod odgovornošću imenovanog tela iz tačke 3.1. ovog priloga, identifikacioni broj tog tela, na svaki pojedinačan proizvod, osim ako je u pitanju komponenta, koji je usaglašen sa tipom opisanim u sertifikatu o pregledu tipa i koji ispunjava primenjive zahteve iz ovog pravilnika.

5.2. Proizvođač sačinjava deklaraciju o usaglašenosti za svaki model proizvoda, osim ako je u pitanju komponenta, i čuva je tako da bude dostupna na zahtev nadležnih organa, najmanje deset godina nakon stavljanja proizvoda na tržište. U deklaraciji o usaglašenosti navodi se model proizvoda za koji je sačinjena.

Kopija deklaracije o usaglašenosti prati svaki proizvod, osim ako je u pitanju komponenta.

5.3. Proizvođač sačinjava izjavu o usaglašenosti za svaki model komponente i čuva je tako da bude dostupna na zahtev nadležnih organa, najmanje deset godina nakon stavljanja komponente na tržište. U izjavi o usaglašenosti navodi se model komponente za koji je sačinjena. Kopija izjave o usaglašenosti prati svaku komponentu.

6. Proizvođač, najmanje deset godina nakon stavljanja proizvoda na tržište, čuva i čini dostupnom nadležnim organima:

- dokumentaciju iz tačke 3.1. ovog priloga;

- podatke o promeni sistema kvaliteta iz tačke 3.5. ovog priloga;

- odluke i izveštaje imenovanog tela iz tač. 3.5, 4.3. i 4.4. ovog priloga.

7. Imenovano telo mora da obaveštava organ nadležan za imenovanje o izdatim ili povučenim odobrenjima sistema kvaliteta, kao i da mu, periodično ili na zahtev, dostavlja liste odobrenja sistema kvaliteta koje je odbilo da izda, povuklo, suspendovalo ili na drugi način ograničilo.

Imenovano telo mora da obaveštava druga imenovana tela o odobrenjima sistema kvaliteta koje je odbilo da izda, koje je povuklo, suspendovalo ili na drugi način ograničilo, a na njihov zahtev i o odobrenjima sistema kvaliteta koje je izdalo.

8. Zastupnik

Obaveze proizvođača iz tač. 3.1, 3.5, 5. i 6. ovog priloga, u njegovo ime i na njegovu odgovornost, može da ispuni njegov zastupnik, ako je to određeno ovlašćenjem koje je proizvođač izdao zastupniku.

Prilog 8

MODUL A: INTERNA KONTROLA PROIZVODNJE

1. Interna kontrola proizvodnje je postupak ocenjivanja usaglašenosti kojim proizvođač ispunjava obaveze iz tač. 2, 3. i 4. ovog priloga i obezbeđuje i izjavljuje, isključivo na sopstvenu odgovornost, da predmetni proizvodi ispunjavaju zahteve iz ovog pravilnika koji se na te proizvode primenjuju.

2. Tehnička dokumentacija

Proizvođač sačinjava tehničku dokumentaciju koja mora da omogućiti da se oceni usaglašenost proizvoda sa relevantnim zahtevima, kao i da obuhvati adekvatnu analizu i procenu rizika.

Tehnička dokumentacija mora da sadrži precizno navedene zahteve koji se na proizvod primenjuju, a u meri u kojoj je potrebno za ocenjivanje usaglašenosti dokumentacija mora da obuhvati projekat, izradu i rad proizvoda, i da sadrži najmanje sledeće:

- opšti opis proizvoda;

- projektne i radioničke crteže i šeme spajanja komponenata, podsklopova, strujnih kola itd.;

- opise i objašnjenja neophodna za razumevanje navedenih crteža i šema, kao i rada proizvoda;

- listu harmonizovanih standarda, primenjenih u celosti ili delimično, a ako ti standardi nisu primenjeni, opise sa pratećim dokazima o adekvatnosti primenjenih rešenja za ispunjavanje bitnih zahteva za zdravlje i bezbednost iz ovog pravilnika, uključujući i listu drugih relevantnih tehničkih specifikacija koje su primenjene. U slučaju delimične primene harmonizovanih standarda, u tehničkoj dokumentaciji navodi se koji su delovi primenjeni;

- rezultate izvedenih projektnih proračuna, sprovedenih ispitivanja, itd.;

- izveštaje o ispitivanju.

3. Proizvodnja

Proizvođač preduzima sve mere koje su potrebne da proizvodni proces i njegovo nadgledanje obezbede usaglašenost izrađenih proizvoda sa tehničkom dokumentacijom iz tačke 2. ovog priloga i sa zahtevima iz ovog pravilnika koji se na te proizvode primenjuju.

4. Znak usaglašenosti, deklaracija o usaglašenosti i izjava o usaglašenosti

- 4.1. Proizvođač stavlja znak usaglašenosti na svaki pojedinačan proizvod, osim ako je u pitanju komponenta, koji ispunjava primenjive zahteve iz ovog pravilnika.
- 4.2. Proizvođač sačinjava deklaraciju o usaglašenosti za model proizvoda, osim ako je u pitanju komponenta, i čuva je, zajedno sa tehničkom dokumentacijom, tako da bude dostupna nadležnim organima najmanje deset godina nakon stavljanja proizvoda na tržište. U deklaraciji o usaglašenosti navodi se model proizvoda za koji je sačinjena.

Kopija deklaracije o usaglašenosti prati svaki proizvod, osim ako je u pitanju komponenta.

- 4.3. Proizvođač sačinjava izjavu o usaglašenosti za svaki model komponente i čuva je, zajedno sa tehničkom dokumentacijom, tako da bude dostupna na zahtev nadležnih organa, najmanje deset godina nakon stavljanja komponente na tržište. U izjavi o usaglašenosti identifikuje se komponenta za koju je sačinjena. Kopija izjave o usaglašenosti prati svaku komponentu.

5. Zastupnik

Obaveze proizvođača iz tačke 4. ovog priloga, u njegovo ime i na njegovu odgovornost, može da ispuni njegov zastupnik, ako je to određeno ovlašćenjem koje je proizvođač izdao zastupniku.

Prilog 9

MODUL G: USAGLAŠENOST NA OSNOVU POJEDINAČNE VERIFIKACIJE PROIZVODA

1. Usaglašenost na osnovu pojedinačne verifikacije proizvoda je postupak ocenjivanja usaglašenosti kojim proizvođač ispunjava obaveze iz tač. 2, 3. i 5. ovog priloga i obezbeđuje i izjavljuje, isključivo na sopstvenu odgovornost, da je predmetni proizvod, na koga se primenjuju odredbe tačke 4. ovog priloga, usaglašen sa zahtevima iz ovog pravilnika koji se na taj proizvod primenjuju.

2. Tehnička dokumentacija

2.1. Proizvođač sačinjava tehničku dokumentaciju i stavlja je na raspolaganje imenovanom telu iz tačke 4. ovog priloga. Ova dokumentacija mora da omogući da se oceni usaglašenost proizvoda sa relevantnim zahtevima, kao i da obuhvati adekvatnu analizu i procenu rizika. Tehnička dokumentacija mora da sadrži precizno navedene zahteve koji se na proizvod primenjuju, a u meri u kojoj je potrebno za ocenjivanje usaglašenosti ta dokumentacija mora da obuhvati projekat, izradu i rad proizvoda, i da sadrži najmanje sledeće:

- opšti opis proizvoda;
- projektne i radioničke crteže i šeme spajanja komponenata, podsklopova, strujnih kola, itd.;
- opise i objašnjenja neophodna za razumevanje navedenih crteža i šema, kao i rada proizvoda;
- listu harmonizovanih standarda, primenjenih u celosti ili delimično, a ako ti standardi nisu primenjeni, opise sa pratećim dokazima o adekvatnosti primenjenih rešenja za ispunjavanje bitnih zahteva za zdravlje i bezbednost iz ovog pravilnika, uključujući i listu drugih relevantnih tehničkih specifikacija koje su primenjene. U slučaju delimične primene harmonizovanih standarda, u tehničkoj dokumentaciji navodi se koji su delovi primenjeni;
- rezultate izvedenih projektnih proračuna, sprovedenih ispitivanja, itd.;
- izveštaje o ispitivanju.

2.2. Proizvođač čuva tehničku dokumentaciju i čini je dostupnom nadležnim organima najmanje deset godina nakon stavljanja proizvoda na tržište.

3. Proizvodnja

Proizvođač preduzima sve mere koje su potrebne da proizvodni proces i njegovo nadgledanje obezbede usaglašenost izrađenog proizvoda sa primenjivim zahtevima iz ovog pravilnika.

4. Verifikacija

Imenovano telo koje izabere proizvođač sprovodi ili se stara da budu sprovedeni odgovarajući pregledi i ispitivanja utvrđeni odgovarajućim harmonizovanim standardima i/ili istovetna (ekvivalentna) ispitivanja utvrđena drugim odgovarajućim tehničkim specifikacijama u cilju provere usaglašenosti proizvoda sa primenjivim zahtevima iz ovog pravilnika. U slučaju nepostojanja odgovarajućeg harmonizovanog standarda, imenovano telo odlučuje o tome kakva ispitivanja moraju da budu sprovedena.

Imenovano telo izdaje sertifikat o usaglašenosti u vezi sa obavljenim ispitivanjima i stavlja na odobreni proizvod svoj identifikacioni broj ili se stara da je taj broj, pod njegovom odgovornošću, stavljen na odobreni proizvod.

Proizvođač čuva sertifikate o usaglašenosti i čini ih dostupnima nadležnim organima najmanje deset godina nakon stavljanja proizvoda na tržište.

5. Znak usaglašenosti, deklaracija o usaglašenosti i izjava o usaglašenosti

5.1. Proizvođač stavlja znak usaglašenosti i, pod odgovornošću imenovanog tela iz tačke 4. ovog priloga, identifikacioni broj tog tela na svaki proizvod, osim ako je u pitanju komponenta, koji ispunjava primenjive zahteve iz ovog pravilnika.

5.2. Proizvođač sačinjava deklaraciju o usaglašenosti, osim ako je u pitanju komponenta, i čuva je tako da bude dostupna nadležnim organima najmanje deset godina nakon stavljanja proizvoda na tržište. U deklaraciji o usaglašenosti identifikuje se proizvod za koji je sačinjena.

Kopija deklaracije o usaglašenosti prati svaki proizvod, osim ako je u pitanju komponenta.

5.3. Proizvođač sačinjava izjavu o usaglašenosti i čuva je tako da bude dostupna nadležnim organima najmanje deset godina nakon stavljanja komponente na tržište. U izjavi o usaglašenosti identifikuje se komponenta za koju je sačinjena. Kopija izjave o usaglašenosti prati svaku komponentu.

6. Zastupnik

Obaveze proizvođača iz tač. 2.2. i 5. ovog priloga, u njegovo ime i na njegovu odgovornost, može da izvrši njegov zastupnik, ako je to određeno ovlašćenjem koje je proizvođač izdao zastupniku.

Prilog 10
MODEL DEKLARACIJE O USAGLAŠENOSTI

Deklaracija o usaglašenosti se sačinjava po sledećem modelu, pri čemu nije neophodno da u naslovu bude naveden broj deklaracije:

Deklaracija o usaglašenosti (br. XXXX)

- 1. Model proizvoda/proizvod (proizvod, tip, serija ili serijski broj):
  - 2. Ime i adresa proizvođača i, ako je primenjivo, njegovog zastupnika:
  - 3. Ova deklaracija o usaglašenosti izdaje se pod isključivom odgovornošću proizvođača.
  - 4. Predmet deklaracije o usaglašenosti (identifikacija proizvoda kojom se omogućava sledljivost; može biti uključena i slika proizvoda, kada je to potrebno za identifikaciju proizvoda).
  - 5. Gore navedeni predmet deklaracije o usaglašenosti usaglašen je sa zahtevima relevantnih propisa:
  - 6. Oznake relevantnih primenjenih standarda ili drugih tehničkih specifikacija na osnovu kojih je deklarirana usaglašenost:
  - 7. Kada je primenjivo, imenovano/prijavljeno telo... (ime, identifikacioni broj tela) sprovelo je... (identifikacija postupka) i izdalo sledeću ispravu:
  - 8. Dodatne informacije:
- Potpisano za i u ime:
(mesto i datum izdavanja):
(ime, funkcija) (potpis):

Prilog 11
ZAHTEVI KOJE MORA DA ISPUNI TELO ZA OCENJIVANJE USAGLAŠENOSTI DA BI BILO IMENOVANO
ZA OCENJIVANJE USAGLAŠENOSTI

- 1. Da bi bilo imenovano za ocenjivanje usaglašenosti, telo za ocenjivanje usaglašenosti mora da ispuni zahteve iz tač. 2. do 11. ovog priloga.
- 2. Telo za ocenjivanje usaglašenosti mora da ima status pravnog lica registrovanog u Republici Srbiji.
- 3. Telo za ocenjivanje usaglašenosti mora da ima status treće strane nezavisne od organizacije i proizvoda koje ocenjuje. Takvim telom se može smatrati i telo koje pripada poslovnom ili stručnom udruženju koje zastupa preduzeća uključena u projektovanje, proizvodnju, isporuku, sklapanje, upotrebu ili održavanje proizvoda koje ocenjuje, pod uslovom da dokaže svoju nezavisnost i odsustvo sukoba interesa.
- 4. Telo za ocenjivanje usaglašenosti, njegovo najviše rukovodstvo i osoblje koje obavlja poslove ocenjivanja usaglašenosti ne smeju da budu projektanti, proizvođači, isporučioi, monter, kupci, vlasnici, korisnici ili serviseri proizvoda koje ocenjuju, niti smeju da budu zastupnici bilo koje od tih strana. Ovim se ne dovodi u pitanje mogućnost korišćenja ocenjenih proizvoda za potrebe rada tela za ocenjivanje usaglašenosti ili za lične potrebe.

Telo za ocenjivanje usaglašenosti, njegovo najviše rukovodstvo i osoblje koje obavlja poslove ocenjivanja usaglašenosti ne smeju da budu uključeni, direktno ili kao zastupnici, u projektovanje, proizvodnju ili izradu, trgovinu, montiranje, upotrebu ili održavanje proizvoda koje ocenjuju. Oni ne smeju da budu uključeni u aktivnosti koje bi mogle da utiču na njihovu nezavisnost i integritet u vezi sa obavljanjem aktivnosti ocenjivanja usaglašenosti za koje su imenovana, što se naročito odnosi na pružanje konsultantskih usluga.

Telo za ocenjivanje usaglašenosti mora da obezbedi da aktivnosti njegovih ogranaka ili podizvođača ne ugrožavaju poverljivost, objektivnost i nepristrasnost u sprovođenju aktivnosti ocenjivanja usaglašenosti.

- 5. Telo za ocenjivanje usaglašenosti i njegovo osoblje dužni su da sprovode aktivnosti ocenjivanja usaglašenosti sa najvišim stepenom profesionalnog integriteta i tehničke kompetentnosti u predmetnoj oblasti i ne smeju da budu izloženi bilo kakvim pritiscima i podsticajima, naročito finansijskim, koji bi mogli da utiču na njihovo prosuđivanje ili na rezultate aktivnosti ocenjivanja usaglašenosti koje sprovode, posebno od strane lica ili grupa lica koje su zainteresovane za rezultate tih aktivnosti.
- 6. Telo za ocenjivanje usaglašenosti mora da bude sposobno da izvršava sve aktivnosti utvrđene Prilozima 3 do 7, 9 i 13 u vezi sa kojima traži imenovanje, odnosno u vezi sa kojima je imenovano, bez obzira da li ono samo izvršava te aktivnosti ili se one izvršavaju u njegovo ime i pod njegovom odgovornošću.

U svakom trenutku, za svaki postupak ocenjivanja usaglašenosti i za svaku vrstu ili kategoriju proizvoda, za koje telo za ocenjivanje usaglašenosti traži imenovanje, odnosno za koje je imenovano, to telo mora da ima na raspolaganju:

- 1) osoblje sa tehničkim znanjem, kao i dovoljnim i odgovarajućim iskustvom za obavljanje aktivnosti ocenjivanja usaglašenosti;
- 2) opise procedura koje primenjuje i u skladu sa kojima se sprovodi ocenjivanje usaglašenosti, kao i procedura odlučivanja po prigovorima na rad tog tela i donete odluke, pri čemu mora da se obezbedi transparentnost, kao i staranje o primeni tih procedura. Telo mora da ima odgovarajuće opšte akte i procedure kojima se jasno razgraničavaju poslovi koje sprovodi u svojstvu imenovanog tela od drugih aktivnosti;
- 3) procedure za izvršavanje aktivnosti ocenjivanja usaglašenosti koje na odgovarajući način uzimaju u obzir veličinu preduzeća, sektor u kome posluje, njegovu organizacionu strukturu, stepen složenosti predmetne proizvodne tehnologije i masovnu ili serijsku prirodu proizvodnog procesa.

Telo za ocenjivanje usaglašenosti mora da ima resurse koji su neophodni da na odgovarajući način izvršava tehničke i administrativne zadatke u vezi sa aktivnostima ocenjivanja usaglašenosti i mora da ima pristup svoj neophodnoj opremi ili objektima.

7. Osoblje koje obavlja aktivnosti ocenjivanja usaglašenosti, mora da ima i:

- 1) temeljnu tehničku i stručnu obuku koja obuhvata sve aktivnosti ocenjivanja usaglašenosti, za koje telo za ocenjivanje usaglašenosti traži imenovanje, odnosno za koje je imenovano;
- 2) zadovoljavajuće poznavanje zahteva za ocenjivanja koja sprovodi i odgovarajuće ovlašćenje za sprovođenje tih ocenjivanja;
- 3) odgovarajuće poznavanje i razumevanje bitnih zahteva za zdravlje i bezbednost iz Priloga 2, primenjivih harmonizovanih standarda i relevantnih odredaba ovog pravilnika i drugih propisa kojima se obezbeđuje usklađenost nacionalnog zakonodavstva sa propisom iz člana 20. ovog pravilnika;
- 4) sposobnost sačinjavanja isprava o usaglašenosti, zapisa i izveštaja kojima se dokazuje da su ocenjivanja izvršena.

8. Nepriistrasnost tela za ocenjivanje usaglašenosti, odnosno njegovog najvišeg rukovodstva, kao i osoblja koje obavlja poslove ocenjivanja usaglašenosti mora da bude garantovana.

Zarade, naknade, odnosno nagrade najvišeg rukovodstva i osoblja odgovornog za obavljanje poslova ocenjivanja usaglašenosti ne smeju da zavise od broja obavljenih ocenjivanja, niti od rezultata tih ocenjivanja.

9. Telo za ocenjivanje usaglašenosti mora da ima zaključen ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu od profesionalne delatnosti.

10. Telo za ocenjivanje usaglašenosti, odnosno njegovo najviše rukovodstvo i osoblje moraju da poštuju poverljivost podataka i informacija koje dobiju prilikom obavljanja ocenjivanja usaglašenosti, u skladu sa zakonom, osim u smislu obaveza koje imaju prema nadležnim organima u Republici Srbiji. Prava svojine štite se u skladu sa zakonom.

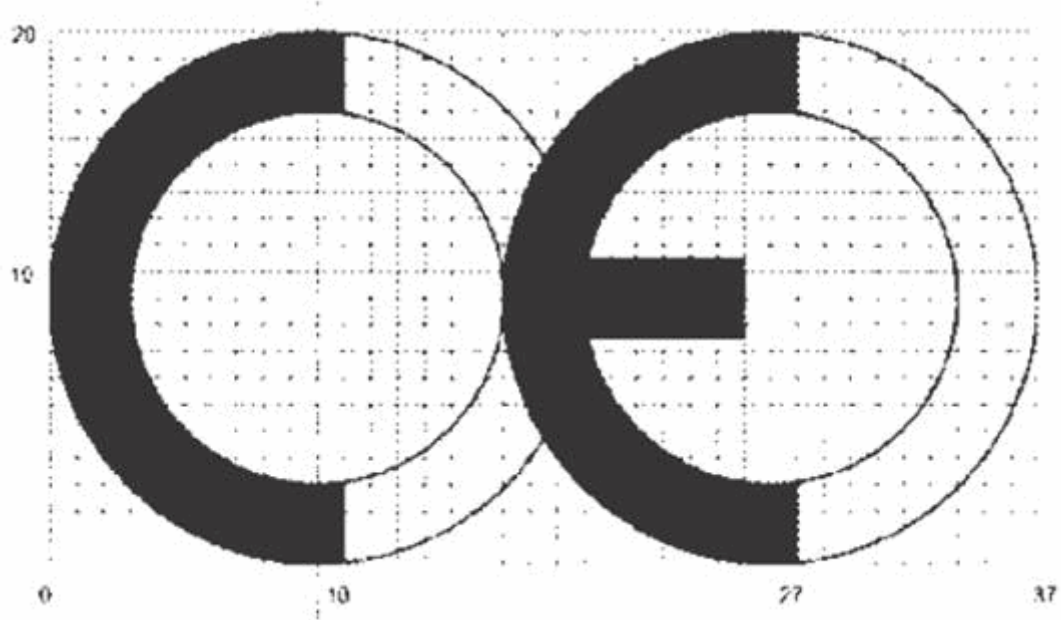
11. Telo za ocenjivanje usaglašenosti mora da učestvuje u relevantnim aktivnostima organizacija za standardizaciju i aktivnostima grupa koje se osnivaju sa ciljem obezbeđivanja koordinacije prijavljenih tela, odnosno da obezbedi da njegovo osoblje koje sprovodi aktivnosti ocenjivanja usaglašenosti bude upoznato sa aktivnostima tih organizacija i grupa. Imenovano telo, po pravilu, kao opšte smernice primenjuje odluke i dokumenta grupe za koordinaciju prijavljenih tela, u cilju konzistentnog i jednako kvalitetnog obavljanja poslova i sprovođenja aktivnosti ocenjivanja usaglašenosti.

Prilog 12

ZNAK USAGLAŠENOSTI

1. CE ZNAK USAGLAŠENOSTI

CE znak ima sledeći izgled i oblik:

Visina CE znaka iznosi najmanje 5 mm.

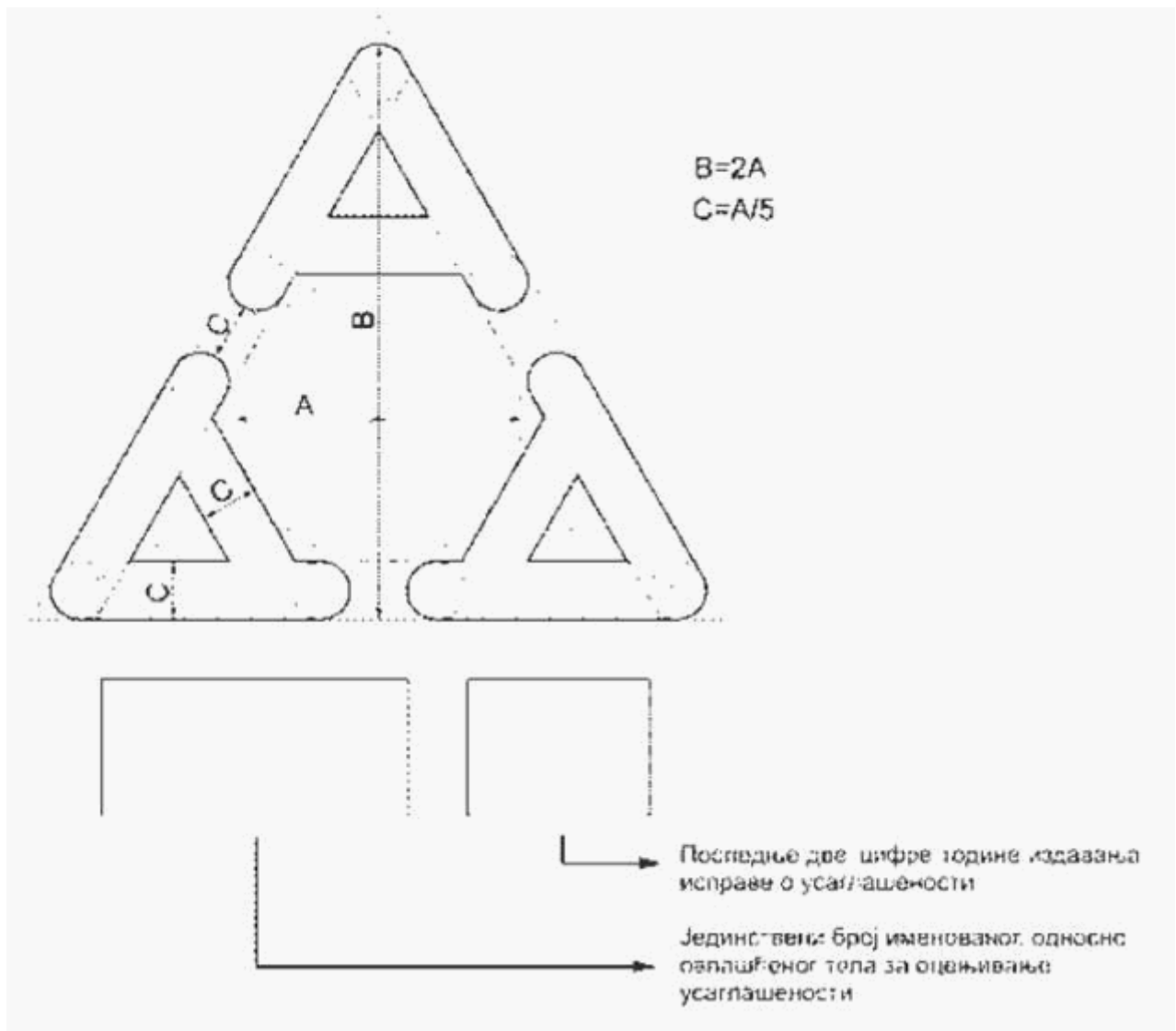
Ako se CE znak smanjuje ili uvećava, moraju da se uzmu u obzir proporcije prikazane na ovom crtežu.

Od minimalne dimenzije CE znaka može da se odustane ako su proizvodi iz člana 2. ovog pravilnika malih dimenzija.

Uz CE znak se stavlja identifikacioni broj prijavljenog tela, ako je to telo učestvovalo u ocenjivanju usaglašenosti u fazi kontrolisanja proizvodnje.

2. SRPSKI ZNAK USAGLAŠENOSTI

Srpski znak usaglašenosti se sastoji od tri velika slova A povezana u obliku jednakokraničnog trougla (3A), izgleda i sadržine kao na slici:

Veličina znaka određuje se prema visini V znaka koja može da ima samo zaokružene vrednosti standardnih brojeva prema redu veličina R10 izraženih u milimetrima (mm) prema srpskom standardu SRPS A.A0.001 Standardni brojevi - Redovi standardnih brojeva.

Visina V znaka iznosi, po pravilu, najmanje 5 mm.

Uz srpski znak se stavlja jedinstveni identifikacioni broj imenovanog tela, kao i poslednje dve cifre godine izdavanja isprave o usaglašenosti, ako je to telo učestvovalo u ocenjivanju usaglašenosti u fazi kontrolisanja proizvodnje.

Prilog 13

POTVRDA O USAGLAŠENOSTI

1. Potvrda o usaglašenosti je isprava o usaglašenosti koju imenovano telo, na osnovu primenjenog postupka iz tačke 3. ovog priloga, izdaje radi potvrđivanja usaglašenosti proizvoda sa zahtevima ovog pravilnika koji se na taj proizvod primenjuju.
  2. Proizvođač, zastupnik ili uvoznik, odnosno lice koje uvozi proizvod za sopstvene potrebe podnosi zahtev za potvrđivanje usaglašenosti jednom imenovanom telu po svom izboru.
- Zahtev za sprovođenje postupka iz tačke 3.2. ovog priloga može podneti isključivo proizvođač ili zastupnik, odnosno uvoznik koga je proizvođač ovlastio.
- Zahtev mora da sadrži:
- ime i adresu proizvođača;
  - ime i adresu podnosioca zahteva, ako zahtev ne podnosi proizvođač;
  - identifikaciju postupka iz tačke 3. ovog priloga čije sprovođenje se traži;
  - ako je primenjivo, ovlašćenje proizvođača zastupniku ili uvozniku za sprovođenje postupka iz tačke 3.2. ovog priloga;
  - pisanu izjavu da zahtev nije podnet drugom imenovanom telu;
  - kopiju(e) odgovarajuće(ih) isprave(a) o usaglašenosti izdate(ih) od inostranog(ih) tela za ocenjivanje usaglašenosti, u skladu sa šemom ocenjivanja usaglašenosti iz člana 11. ovog pravilnika, odnosno odgovarajućim modulima iz Priloga 3 do 7 i 9. Za potrebe sprovođenja postupka iz tačke 3.2. ovog priloga obavezno se dostavljaju isprave za oba dela (modula) postupka ocenjivanja usaglašenosti;
  - uputstva i bezbednosne informacije proizvođača;
  - drugu dokumentaciju, ako je neophodna za sprovođenje postupka iz tačke 3. ovog priloga i/ili za sačinjavanje potvrde o usaglašenosti iz tačke 4.1. ovog priloga.

3. Postupak za potvrđivanje usaglašenosti

Imenovano telo pregleda zahtev i proverava i ocenjuje dostavljenu dokumentaciju, radi utvrđivanja da li se može sprovesti postupak za potvrđivanje usaglašenosti prema zahtevanom postupku. Postupak za potvrđivanje usaglašenosti na osnovu odgovarajuće inostrane isprave o usaglašenosti, koju nije izdalo prijavljeno telo, može se sprovesti samo ako je obezbeđeno označavanje proizvoda u svemu u skladu sa tačkom 1.0.5. Priloga 2 i ako su uputstva koja prate proizvod sačinjena u svemu u skladu sa tačkom 1.0.6. Priloga 2.

3.1. Potvrđivanje usaglašenosti pojedinačnih proizvoda

Imenovano telo sprovodi odgovarajuće preglede i ispitivanja proizvoda u skladu sa tačkom 4.1. Priloga 5, u cilju provere usaglašenosti pojedinačnog proizvoda sa tipom opisanim u inostranom sertifikatu o pregledu tipa i zahtevima iz ovog pravilnika koji se na taj proizvod primenjuju.

3.2. Potvrđivanje usaglašenosti tipa proizvoda

Imenovano telo sprovodi odgovarajuće preglede uzorka(aka) tipa proizvoda opisanog u inostranom sertifikatu o pregledu tipa i proverava dostavljenu dokumentaciju o usaglašenosti, u cilju potvrđivanja usaglašenosti tipa proizvoda sa zahtevima iz ovog pravilnika koji se na taj proizvod primenjuju i potvrđivanja da proizvođač primenjuje odgovarajući postupak za ocenjivanje usaglašenosti proizvoda u fazi proizvodnje.

4. Imenovano telo sačinjava izveštaj u vezi sa svim aktivnostima koje je sprovelo u skladu sa primenjenim postupkom iz tačke 3. ovog priloga i, ukoliko je primenom tog postupka potvrđena usaglašenost proizvoda, odnosno tipa proizvoda, sa primenjivim zahtevima ovog pravilnika, imenovano telo izdaje podnosiocu zahteva potvrdu o usaglašenosti iz tačke 4.1. ovog priloga.

4.1. Potvrda o usaglašenosti

Potvrda o usaglašenosti naročito sadrži: pozivanje na ovaj pravilnik, naziv i broj isprave; identifikaciju postupka primenjenog za potvrđivanje usaglašenosti; ime i adresu proizvođača; ime i adresu podnosioca zahteva; identifikaciju i opis tipa proizvoda (naziv i opis, vrsta, oznaka tipa); identifikaciju pojedinačnog(ih) proizvoda čija je usaglašenost potvrđena, u slučaju primene postupka iz tačke 3.1. ovog priloga; navode o ispravi(ama) o usaglašenosti na osnovu koje(ih) je potvrđena usaglašenost proizvoda, tj. broj isprave i podatke o inostranom telu za ocenjivanje usaglašenosti koje je izdalo ispravu (ime, identifikacioni broj prijavljenog tela); obavezne simbole i oznake na proizvodu, koji ukazuju na njegovu predviđenu namenu, u skladu sa tačkom 1.0.5 Priloga 2, odnosno odgovarajućom ispravom prijavljenog tela; posebne uslove važenja potvrde o usaglašenosti, ako ih ima; ako je primenjivo, rok važenja potvrde o usaglašenosti (u skladu sa rokom važenja isprave o usaglašenosti koju je prijavljeno telo izdalo u vezi sa ocenjivanjem usaglašenosti u fazi proizvodnje); datum izdavanja potvrde o usaglašenosti i identifikaciju i potpis ovlašćenog lica.

4.2. Nakon izdavanja potvrde o usaglašenosti za tip proizvoda u skladu sa postupkom iz tačke 3.2. ovog priloga, proizvođač, zastupnik, odnosno uvoznik obezbeđuje da je svaki pojedinačni proizvod koji stavlja na tržište usaglašen sa potvrđenim tipom i, u skladu sa rizikom koji proizvod predstavlja, od strane imenovanog tela po svom izboru obezbeđuje odgovarajuće preglede i/ili ispitivanja uzoraka proizvoda potvrđenog tipa koji stavlja na tržište.

5. Imenovano telo mora uvek da bude informisano o najsavremenijim opšteprihvaćenim tehničko-tehnološkim saznanjima koje ukazuju da potvrđeni tip možda više nije usaglašen sa odgovarajućim zahtevima iz ovog pravilnika, i utvrđuje da li ta saznanja zahtevaju dalje provere, o čemu obaveštava podnosioca zahteva.

Proizvođač, zastupnik, odnosno uvoznik mora da obavesti imenovano telo, o svim izmenama potvrđenog tipa, a koje mogu uticati na usaglašenost proizvoda sa zahtevima ovog pravilnika, odnosno o izmenama/dopunama isprava o usaglašenosti na osnovu kojih je potvrđena usaglašenost tipa proizvoda. Ovakve izmene zahtevaju izdavanje dodatnog odobrenja u obliku dodatka na originalnu potvrdu o usaglašenosti.

6. Imenovano telo vodi javnu evidenciju izdatih potvrda o usaglašenosti i mora da organu nadležnom za imenovanje, periodično ili na zahtev, dostavlja liste potvrda o usaglašenosti koje je odbilo da izda, povuklo, suspendovalo ili na drugi način ograničilo.

Na zahtev nadležnih organa, imenovano telo dostavlja i kopije potvrde o usaglašenosti, dokumentacije koju je dostavio podnosilac zahteva i sačinjenih izveštaja u vezi sa aktivnostima koje je sprovelo.

Imenovano telo mora da čuva primerak potvrde o usaglašenosti, izveštaja u vezi sa aktivnostima koje je sprovelo u skladu sa tačkom 3. ovog priloga, kao i dokumentaciju koju je dostavio podnosilac zahteva, najmanje 10 godina nakon izdavanje potvrde o usaglašenosti.

7. Znak usaglašenosti

Pre stavljanja na tržište proizvoda, proizvođač, zastupnik, odnosno uvoznik, na osnovu pribavljene potvrde o usaglašenosti, stavlja srpski znak usaglašenosti, koga prati jedinstveni identifikacioni broj imenovanog tela i poslednje dve cifre godine izdavanja potvrde o usaglašenosti, na proizvod ili, ako to nije moguće ili opravdano, na njegovu ambalažu i dokument koji ga prati.